004655

LAIKAS Nr.97 AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 28 DE AGOSTO — RUGP. 28 D. 1953 M.

Virsta Karaliu Sostai

c

PERSIJA DĖMESIO CENTRE

Persija jau kuris laikas domisi pasaulio politikai. Bet pastaruoju metu ji ypač atsistojo visų dėmesio centre, ir valstybių vyrai stato klausimą dėl jos ateities. Prieš kelias dienas šachas (karalius) turėjo bėgti iš savo krašto, nes jo ištikimoji kariuomenė nepajėgė nuo valdžios vairo pašalinti įsistiprinusį Dr. M. Mossadeghą. Tačiau, atsikvėpus po pirmojo nepasisekimo, pačiam šachui jau esant Romoje ir besiruošiant susirasti patogesnę apsigyvenimui vietą, nauju staigiu smūgiu gen. Zahedi nuvertė Mossadegho valdžią ir pasiskelbė ministeriu pirmininku ir padėties viešpačiu. Dabar teismas laukia Mossadegho, o šachas grįžta užimti savo sosto. Bet ramumo Persijoje tuo tarpu dar negalima laukti, nes ten susikerta trijų "didžiųjų" — Sov. Rusijos ir Anglijos su JAV — interesai. Pagaliau ir viduje, Tautiniam Frontui ir komunistinei Tudeh partijai atsikvošėjus po pirmojo smūgio, galima laukti naujų neramumų. Ir nežinia, kas už savaitės ar mėnesio paskelbs tautos priešais tuos, kurie dabar laikomi jos išgelbėtojais.

KORĖJOS KLAUSIMAS JT ORGANIZACIJOJE

Korėjos karas užsibaigė, bet neužsibaigė ginčai tarp dviejų priešų. Aliantai atidavė jau apie pusšimtį tūkst. komunistų belaisvių, kai tuo tarpu raudonieji tegrąžino tik mažą aliantų belaisvių dalį. Amerikiečiai pagrasė, kad, komunistams dar kartą pamėginus kariauti Korėjoje, jie atsakysią visu griežtumu, net panaudodami atomines bombas. Galima manyti, kad šie ten karo kurį laiką tikrai nepradės, nes jie turi dar tiek daug vietų, kur gali pririšti Vakarų kariuomenę.

Tačiau, dar neprasidėjus politinei konferencijai, turinčiai spręsti Korėjos klausime, ginčas perėjo į Jungtinių Tautų Organizaciją. Ten Višinskis, Kremliaus propagandinis garsiakalbis, jau kaltina amerikiečius ir kitus Vakarų kraštus, kad jie kurstą karą ir nenorį teisingos taikos. Neišsprendžiamas klausimas, kas turėtų dalyvauti politinėje konferencijoje. Pagal Višinskį, turėtų būti tik 11 valstybių, kur sovietai turėtų persvarą, o amerikiečiai norėtų, kad dalyvautų visos kariavusios šalys. Anglai nori, kad ir vilkas būtų sotus, ir ožka sveika, ir lošia dvigubą rolę. Jie nori sušvelninti amerikiečių pasiūlymus, nusileisdami rusams, bet ir iš šių pastarųjų taip pat nori ką nors išsiderėti. Dabar ir prasidės nesibaigiančių pasitarimų ir propagandinių konferencijų laikotarpis, kurį buvo pramatę kai kurie Vakarų politikai. O taikos laukimas korėjiečiams bus kliūtis pradėti normalų gyvenimą.

PRIEŠ NAUJUS NEAIŠKUMUS

Vakarų laikraštininkai šių dienų įvykius aiškina, kaip įžangą į naujus neaiškumus. Nematoma raudonoji ranka kelia neramumus Vakaruose. Tam progą sudaro nepakankamai sustiprėjęs pokarinis ekonominis gyvenimas ir egoistiškas nuomonių išsidalinimas. Malenkovo apskelbtoji vandenilio bomba kelia siaubą visam pasauliui. Egiptas atvirai karu graso anglams. Moroke nuverstas sultanas, bet jo vietoj pastatytasis, nors palankesnis prancūzams, nepajėgs įvesti tvarkos savo krašte. Italai kiek apsitvarkė, G. Pellai sudarius kabinetą, bet atsistojo prieš klausimą, kas bus toliau. Anglai svyruoja tarp Rytų ir Vakarų, mėgindami lošti tarpininko rolę ir išsaugoti savo turėtą didybę. Net spėjama, kad Churchillis mėginęs per Tito sudaryti slaptą sutartį su Berija, tik nespėjęs, — Berija pats buvo išvarytas iš Kremliaus. Tie visi neaiškumai ardo silpną Vakarų vienybę, o keno naudai veikia laikas, kas gali įspėti.

P. S.

ARLB Avellanedos Apylinkės vaidintojų būrelis, Lietuvių Saléje rugpiūčio 1 d. suvaidinęs Seirijų Juozo komediją: „Mažas kryželis, bet sunkus"

SUIRUTĖ PRANCŪZIJOJE

Kas kelintas mėnuo griūvančių kabinetų ir besiginčijančių partijų krašte, Prancūzijoje, paskutinėmis dienomis buvo didelės suirutės. Vyriausybės ir tautos finansiniai reikalai susikirto su darbininkų reikalais. Min. pirm. Laniel'io kabinetas projektavo sumažinti darbininkų ir tarnautojų algas bei pratęsti pensijų išsitarnavimo laiką. Protestuodami prieš šį projektą, darbininkų ir tarnautojų sindikatai paskelbė streiką, užsitęsusį beveik porą savaičių ir davusį neapskaičiuojamus nuostolius tiek valstybei, tiek darbininkams. Pradėtos derybos nutrūko, kai min. pirmininkas pareikalavo, kad prieš susitariant būtų nutrauktas streikas. Streikas buvo nutrauktas tik rugpiūčio 21 d. Dabar bus sušauktas parlamentas, kuris turės spręsti šį klausimą, bet iš anksto pramatoma, kad ten bus didelių ginčų ir sunkumų. Vakaruose baiminamasi, kad socialistai, susidėję su komunistais, nemėgintų valdžios vairo paimti į savo rankas. Tai būtų Prancūzijos pražūties pradžia, tvirtina amerikiečiai.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

DABAR LIETUVOJE TEBEVYKSTA PIŪTIS

Bolševikų propagandinės žinios apie dabar Lietuvoj vykstančią piūtį yra gana keistokos. Vilniaus radijas pvz. liepos 29 d. pranešime iš Šiaulių iš pat ryto giriasi, kad "Liaudies Kovotojo" kolūkyje vad. priešakiniai piūties darbuotojai per dvi dienas nupiové apie 40 ha. Gi iš Joniškėlio tarybinis radijas tą pačią valandą praneša, kad ten kasdien nukertama po 70 ha, tačiau čia pat pastebima, kad Lukoševičius ir Norvaiša kasdien nukerta po 7 ha. Tarp 7 ha ir 70 yra didelis skirtumas. Taip ir nežinoma, kur tikroji teisybė.

Taigi ir žia mėgstama žaisti skaičiais, kurie nežinia kiek turi bendro su tikrove. Tiek pavasario sėjos, tiek piūties metu visur apstu bolševikinės netvarkos. Vilniaus radijas cituoja "Tiesos" nusiskundimą, jog "daug kur (!) dar pasitaiko, kad iki šios dienos kombainai ir kitos derliaus nuėmimo mašinos dar neatremontuotos". Žinoma, jei mašinos neatremontuotos, arba bedirbant laukuose sugenda, tai tenka dirbti arkliais, jei jų yra, o jei nėra, tai reikia imtis paprasto dalgio ar piautuvo.

MIRĖ RAŠYTOJAS JONAS MARCINKEVIČIUS

Vilniaus radijas rugpiūčio 2 d. perdavė tokį LTSR tarybinių rašytojų sąjungos pranešimą: "LTSR tarybinių rašytojų sąjungos valdyba su giliu liūdesiu praneša, kad š. m. liepos 31 d. 22,30 val. po ilgos ir sunkios ligos miré Jonas Marcinkevičius, plačiai žinomas lietuvių tarybinis rašytojas, ordininkas, Lietuvos tarybinių rašytojų sąjungos narys". (Marcinkevičius įėjo į lietuvių literatūrą savo knyga "Sukaustyti latrai". Dar prieš karą išėjęs romanas "Benjaminas Korčučas" buvo laikomas geriausiu jo veikalu. Véliau, prasidėjus bolševikmečiui, jis susidėjo su okupantais, tuo būdu pakenkdamas savo talentui ir sau. Pastaruoju metu tarybinėje spaudoje jis jau visai nebebuvo minimas.)

PASAKA IR TIKROVĖ

Kartą skaitlingos šeimos tėvas, jausdamas artėjančią mirtį, sušauké visus sūnus ir dukteris ir taré: "žinau, kad mano dienos šiame pasaulyje suskaitytos. Prieš skiriantis su jumis, tačiau, noriu, kad išpildytumėt paskutinį mano pageidavimą". Ir liepé atnešti šluotą. Įteiké ją savo v'kams, sakydamas: "Bandykite iš eilės ją sulaužyti". Laužé, lankstė, taršé šluotą sūnūs ir dukterys, bet nieko negalėjo padaryti. Šluota linko, braškėjo, bet nelūžo. Galiausiai pripažino visi, kad šluotos sulaužyti nepajėgia. Taré tada tėvas: "Dabar imkite ir sulaužykite šakelę po šakelės". Pradėjo vaikai laužyti atskiras šakeles ir šluotos bematant nebeliko. Pasaké tada tėvas: "Klausykite ir įsidėmėkite, — jei gyvensite vienybėje ir sandoroj, niekas nepajėgs jūsų palaužti, taip kaip šios šluotos. Jei nebus jūsų tarpe santaikos ir susiklausymo, gyvenime palūšite taip lengvai, kaip atskiros šluotos šakelės."

Taip maždaug byloja viena sena pasaka, daugelio mūsų girdėta vaikystės laikais. Tuo metu tikriausiai gerai neįvertinome ir neįsimąstėme į tą išmintį, kuri slypi šioje nesudėtingoje pasakoje, taip tinkančioje mūsų gyvenimui.

Mes, Argentinos lietuviai gyvename ir siekiame geresnio rytojaus pavieniui, taip, kaip išmanome, pasitikėdami vien savo jėgomis. Tokiu pat būdu pavieniui tenka pakelti nelaimes ir nepasisekimus. Likimo smūgiai ištinka mus, kaip atskiras šluotos šakeles, — esame lengvai ir nepataisomai palaužiami. Tai, tačiau, tiek, kiek liečia medžiaginę gyvenimo pusę. Dvasiniu, tautiniu atžvilgiu stovime dar blogiau. Nutautėjimas, ypač tarp jaunimo, yra toks žymus, kad net palyginimas su atskirom šluotos šakelėm netiktų, — čia patys tirpstame be jokio pasipriešinimo, kaip pavasario sniegas.

Yra aišku, kad tiek pirmu, tiek antru atveju lengviau išsilaikytumėm, veikdami išvien. Organizuotos pastangos yra tokios galingos, kad apie jų reikalingumą neverta né kalbėti. Kodėl tad esame taip išsiskaidę?

Organizuotumo stoka mūsų tarpe néra nesugebėjimo ar nesusipratimo ženklas. Be abejo, tai yra vienas iš liūdnų rusų valdymo palikimų. Per 125 carų viešpatavimo metus mūsų Tėvynėje visoks organizuotas visuomeniškas gyvenimas buvo slopinamas ir draskomas. Lietuviai įprato gyventi užsidarę, pasitikėdami vien savo jėgomis, ar, geriausiu atveju, artimaisiais bei kaimynais. Rusų užgrobtoje Lietuvoje gimusi ir augusi mūsų senesnioji karta šį paveldėjimą išsivežė užsienin. Pastebėsime, kad mūsų jaunimas yra visai skirtingas tuo atžvilgiu.

Nekuris iš mūsų senesnių veikėjų, perskaitęs šias eilutes, gal atsikirs: "Tai tau ir pasaké! Argentinoje turime daugiau organizacijų, nei reikia. Ir visos veikia. Ko gi dar organizuoti ir skaldyti?". Tai, be abejo, tiesa. Turime daug įvairių draugijų ir sambūrių. Jų kūrėjams ir darbuotojams priklauso pagarba ir padėka už pasiaukojimą ir pastangas. Savo s'tyje, pagal sąlygas ir išgales, tos draugijos yra daug atlikusios. Gyvenimas, tačiau, parodo, kad yra sričių, kurių viena ar kelios draugijos nepajėgia ir vargiai ar pajėgs aprėpti. Imkime kad ir savišalpos sritį. Mūsų tarpe skaitlingiausios ir stipriausios yra savišalpos draugijos. Ar jos pajėgia parūpinti nariams pilną gydymą, brangius vaistus, galimybę operuotis geroje sanatorijoje? Ar padengia laidojimo išlaidas? Kitų tautinių bendruomenių panašios organizacijos šiame krašte tai parūpina. Mes to galėtumėm pasiekti, jei mūsų savišalpos draugijos būtų skaitlingesnės ir tuo pačiu pajėgesnės. Tai gera dalimi pasiektumėm, įtikindami mūsų visuomenę organizavimosi reikalingumu, reikalingumu paremti ir prisidėti prie visų naudingų tikslų siekimo. Pažvelkime dabar, kas iki šiol vyko: — Argentinos Lietuvių Bendruomenė stengiasi išjudinti visuomenės sąmonę, parodyti reikalą ir naudą remti visokį lietuvišką veikimą tiek medžiaginėje, tiek tautinėj plotmėj. Daugumas mūsų savišalpos draugijų vadovybių tuo tarpu tebeskersuoja į Bendruomenę, lyg tai būtų ne pagelbinis, bet priešingas sambūris. Tokiu būdu uždarosios durys pačių savišalpos draugijų išvystymui ir klestėjimui, pasmerkiant jas siauram veikimui, be ypatingų ateities galimybių.

Žvilgterėkime į Lietuvos išlaisvinimo darbą. Čia, Argentinoje, ginklu kovoti už Lietuvą negalime. Galime, tačiau, savo lėšomis paremti tuos, kurie šioj srity veikia Europoje tiesioginiai ar netiesioginiai. Savo keliu, PRIVALOME rasti draugų Lietuvai krašto valdžios ir gyventojų tarpe, PRIVALOME atremti Lietuvai ir lietuviams kenksmingą ar įžeidžiančią propagandą (gudų, lenkų), PRIVALOME aiškiai ir tvirtai parodyti, kad esame kilnios, kultūringos ir senos tautos nariai, o ne "ruskiai", "poliakai" ar kažkokie slavų pastumdėliai, kaip kaikurie mūsų kaimynai bando mus pavaizduoti. Visa tai mums yra ne tik pareigos, bet ir garbės klausimas. Ir čia viena draugija ar centras nepajėgs užkišti esamos spragos, nes reikalinga sukelti plačios visuomenės paramą, lėšas, išvystyti gerai apgalvotą veikimą, įrodyti, kad tikrai kalbama lietuvių visuomenės didžiosios dalies vardu. Ir šioj srity gal vien stipri Argentinos Lietuvių Benruomenė galėtų tinkamai atlikti tokį didelį ir painų uždavinį. Tam, tačiau, reikalingas platus draugijų ir visuomenės pritarimas, reikalo įvertinimas ir bendradarbiavimas. Kol to nebus, greičiausiai nesulauksime tinkamo mūsų tautinių reikalų atstovavimo, kaip jo nesulaukėme iki šiol.

Šie samprotavimai visiškai nereiškia, kad Argentinos Lietuvių Bendruomenė turėtų pakeisti visas veikiančias draugijas, arba, kad pastarosios turėtų įsijungti į Bendruomenę. Noriu tik pabrėžti, kad yra gyvas reikalas sustiprinti visus organizacinius pasireiškimus, kad kiekvienas savišalpos, meno ar kt. vienetas pilnai pasiektų savo tikslą. Tas sustiprinimas įmanomas vien per plačios visuomenės prisidėjimą ir paramą. Dabartiniu metu Bendruomenė atrodo tiesiausias ir tinkamiausias būdas daugumos tautiečių patraukimui prie artimesnio, veiklesnio ir vieningesnio pasireiškimo mus visus liečiančiais reikalais. Kai kas gal paklaus, kodėl? Todėl, kad Bendruomenės siekimai yra vispusiški, o sąlygos, statomos nariams — visiems prieinamos ir priimtinos.

Netvirtinsiu, kad vieninga, stipri ir veiklį Bendruomenė — vienintelis kelas. Gali atsirasti ir tobulesnių būdų to paties tikslo siekimui. Tačiau iki šiol gyvenimas parodė, kad visus jugiančios bendruomenės ribose pasisekimas yra užtikrintas lygiai, tiek žmonių, tiek gamtos pasauly. Pavzdžių toli jieškoti nereikia — pažvelkime į Didžiosios Britanijos tautų bendruomenę, į pasaulines airių ar žydų bendruomenes, į Argentinoje gyvenančių anglų bendruomenę, galiausiai į bičių ar skruzdžių bendruomenes, ir įsitikinsime vieningų ir organzuotų pajėgų galia.

Įvertindami savo veikimą ir darbus, savo nusistatymą, pažiūras ir ateities galimybes Argentinoje gyvenančių lietuvių plotmėje, prisiminkime pasaką apie šluotą... ir padarykime kiekvienas savo išvadą.

Leonardas Sruoga

LITUANIA EN CADENAS

Por C. VERAX

Los corresponsales de las agencias noticiosas internacionales en Estocolmo anunciaron, que la URSS está completando la total rusificación de los Estados Bálticos: Lituania, Letonia y Estonia. En estos últimos países los miembros de los gobiernos títires, letones y estonianos, fueron suplantados en su mayoría por rusos; en Lituania a la cabeza del gobierno oficialmente continúan los comunistas lituanos, aunque claro está, cada uno de ellos posee su "suplente" ruso. Y tales "suplentes y subjefes" son los verdaderos señores de la sovietización y rusificación ejecutada por el Kremlín.

Es interesante de advertir que de todos los países Bálticos y tal vez de todos los satélites soviéticos, exista en Lituania el menor número de miembros del Partido Comunista.

De acuerdo a datos suministrados por conductos oficiales, el año pasado en Lituania, solamente el 1, 2 por ciento pertenecía a dicho partido. En realidad, hasta todavía los dos tercios de este número de afiliados no lo forman los lituanos, sino los colonos y la burocracia de los órganos de ocupación. Ese es todo el "triunfo", tan cacareado por la propaganda soviética. Después de casi dos lustros de toda clase de opresión, terror, agitación y privilegio para los partidarios, el Partido Comunista y su odiado régimen, se mantiene no en base de las simpatías de la población, sino de las bayonetas de los ocupantes.

Los ocupantes y los ciegos ejecutores de su voluntad buscan su solo interés, y no el progreso del país. No quedó mucho de la floreciente Lituania de preguerra. Un gran porcentaje —del 25 al 30%— de todas las clases sociales de los auténticos dueños del país, ha sido deportados a la Siberia y otros regiones de destrucción. En sus casas y en sus tierras fueron establecidos colonos rusos y asiáticos. Teóricamente los idiomas oficiales son el ruso y el lituano, pero en la práctica en las reparticiones oficiales se utiliza solamente el ruso.

En las Universidades especialmente en la de Vilna, el número de profesores lituanos que quedó, es relativamente insignificante, Los que allí estudian son mayormente los hijos de los empleados públicos y militares rusos. La historia y la literatura lituanas han sido distorsionadas, siempre condenado al "nacionalismo burgués" y endiosando al leninismo-stalinismo, cosa que los lituanos no quieren ni oir.

Las ciudades y pueblos, vías y puentes, destruídos durante la guerra, están todavía en ruinas o han sido reconstruídas solo parcialmente. Se han contentado mayormente con reconstruir los edificios públicos y sólamente los caminos estratégicos.

En provincias la situación es desesperante. El agro de la Lituania independiente, tan conocido por su productividad, ha sido destruído totalmente al ser colectivizado y al deportarse a muchísimos agricultores. Pero, también de los que quedaron, sistemáticamente y contínuamente se va entresacando la mejor fuerza laborable, que es trasladada a las lejanas provincias de la Unión Soviética para "la gran construcción socialista..."

A juzgar por la pilítica económica soviética en Lituania, parece que los ocupantes no creen mucho que se quedarán eternamente en ese país. No han invertido ningún capital de mayor importancia. Hasta los sueldos son sensiblemente más pequeños que en la propia Rusia. Muy raramente un operario lituano puede llegar a ganar más de 400 rublos mensuales, lo cual apenas si le basta para un miserable vivir, sin mencionar sobre ahorros para vestidos o algo más valioso. Los que se encuentran mejor vestidos son solamente los rusos, mientras que apenas cinco años atrás era al revés... Los burócratas y colonizadores rusos pretenden representar el papel de una nación de señores", mientras para los hijos nativos del país la única libertad que les ha quedado es elegir entre la esclavitud o la clandestinidad guerrillera en los bosques. El ejemplo de la tragedia lituana es el más elocuente comentario de lo que significa la declarada por Voroshilov "politica de igualdad de derechos, amistad y cooperación con los demás países.." Así es la politica de "paz leninista-stalinista..."

Kongreso atstovas C. J. Kersten

Atstovas Charles J. Kersten iš Milwauke, Wis., kuris, liepos mėn. 27 d. Atstovų Rūmams vienbalsiai priėmus H. Res. 346, pranešėjo Martin buvo paskirtas pagal šią rezoliuciją sudarytos Pabaltijo pavergimo tyrimo komisijos pirmininku. Amerikos Lietuvių Tarybos prašomas, jis minėtą rezoliuciją paruošė, Atstovų Rūmams įteikė (gegužės mėn. 7 d.) ir energingai už jos priėmimą kovojo.

Gimė 1902 m. Chicagoje. Baigęs Marquette Universiteto Teisių skyrių Milwaukee, Wis. Nuo 1928 m. užsiėmė advokato praktika. 1937-43 m. laikotarpyje pirmasis Milwaukee Country prokuroro pavaduotojas. Ištisus metus (1925-1926) praleido studijinėse kelionėse Europoje ir Artimuosiuose Rytuose. Vedęs Miss Mary Edith McKinnon, augina dukterį ir 4 sūnus. Pirmą kartą išrinktas į 80-ji Kongresą 1946 m. Šiame, 83-jame, Kongrese jis yra Švietimo ir Darbo komiteto narys.

Atstovo Kersten vardas labai išpopuliaréjo, kai 1951 m. Kongresas vienbalsiai priėmė jo pateiktą Amendment to Mutual Security Act, kuriuo rezistencinjams judėjimams už Geležinės Uždangos buvo paskirta 100 milijonų dolerių. Nuoširdus pavergtų tautų užtaréjas, komunizmo priešas ir dabartinės Administracijos laisvinimo politikos šalininkas, kong. Kersten yra autorius kelių sumanymų Kongrese, siekiančių sustiprinti kovą prieš komunizmo subversiją ir propagandą.

Kaip žinome, kong. Kersten lydėjo ALT delegaciją į Baltuosius Rūmus kovo mėn. 26 d. Su juo ALT Vykdomasis Komitetas ir ypačiai Informacijos Centras palaikė nuolatinį kontaktą po to, kai jis apsiėmė ALT sumanymą pateikti Kongresui. Ne tik jo, bet ir jo šeimos narių, ypačiai Mrs. Mary Edith Kersten, asmenyse lietuviai rado labai nuoširdžius ir malonius draugus.

ELTOS ŽINIOS

* **Min. B. K. Balutis, Lietuvos** Pasiuntinys D. Britanijoje, išvykęs trumpam laikui į Prancūziją, liepos 21 d., ištiktas širdies smūgio, staiga labai susirgo. Jis pargabentas namo, kur yra nuolatinėje gerų gydytojų specialistų priežiūroje. Gydytojų nuomone, teksią ilgesnį laiką gydytis ir nutraukti bet kurį darbą. Visi lietuviai garbingam Tautos Veikėjui nuoširdžiai linki kuo greičiausiai pasveikti ir dirbti toliau Lietuvos labui.

* **Baltų Tarybos** posėdis įvyko Reutlingene Vykd. Tarybos būstinėje rugpiūčio 5 d. Dalyvavo iš lietuvių pusės Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkauskas, Užsien. Reik. Tarnyb. valdyt. Dr P. Karvelis ir Inform. Tarnyb. valdyt. M. Gelžinis; iš latvių pusės — min. R. Liepinš ir iš estų pusės — min. Selter. Tame posėdyje atvykęs iš JAV Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas padaré platų pranešimą apie politinę padėtį ir bendruosius Pabaltijo laisvinimo reikalus.

* **VLIKO ir PLB Krašto Tarybos** narys J. Glemža liepos gale aplankė lietuvių bendruomenės Spakenberge-Geesthachte, Luebecke, Bad Schwartau ir Neustadt apylinkes ir seniūnijas. Pranešimuose palieté lietuvybės išlaikymo, kultūrinės veiklos ir priaugančios kartos tautinio švietimo klausimus. Be to, apibūdino tarptautinę padėtį ir Lietuvos bylą. VLIKo bei kitų lietuvių organizacijų veiklą ir lietuvių dalyvavimą tarptautinėse organizacijose. Kaikuriose vietose lietuvių tremtinių padėtis rasta labai sunki.

* **V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės** Komiteto pirmininkas, nuvykęs iš JAV į Vokietiją, davé pasikalbėjimą "Eltos" redakcijai. Pasikalbėjime trumpai nusako, kad Maskva šiuo metu, norėdama užslėpti plyšius, atsiradusius valdžios viršūnėse, mėgina naujas priemones laikinei taikai laiméti. Europos Vakarai patys tarp savęs nesutardami, tam yra palankūs. JAV-bės šiuo klausimu pasisako aiškiau. Tačiau, esą, galima laukti naujos eros, kuri pasireikš susirašinėjimais, nesibaigiančiomis konferencijomis ir pasitarimais, o daugiausia apie tai, dėl ko reikia tartis. Lietuvių visi vadovaujantieji veiksniai turi būti vieningi ir savo laisvinimo bei tautinės atsparos išlaikymo darbe savo veiklą suderinti. Jo kelionės į Vokietiją tikslas yra patarnauti geresniam visuotinio Amerikos Lietuvių Kongreso, įvykstančio lapkričio pabaigoje, paruošimui.

* **Jaunas lietuvis V. Aleksnis** sėkmingai baigé teisių studijas Toronto universitete ir advokatų institutą.

* **Ada Korsakaitė,** 21 metų amžiaus, 1949 m. atvykusi iš tremties į JAV, išrado naują būdą keraminiams medalionams daryti.

* **"Teisininkų žodis"** birželio mėn. numeryje, tarp kitko, praneša statistines žinias apie Lietuvos teisininkų nuostolius sovietų ir vokiečių okupacijos metu. Iš viso nužudyta ar ištremta per pirmąją sovietų okupaciją 122 teisininkai, arba apie 19% visų teisininkų. Vokiečių okupacijos metu nužudyti 27 teisininkai, 8 nukankinti kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, 127 kalinti kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

* **Dail. A. Valeška,** klebono kun. S. Morkūno pakviestas, dekoruoja šv. Kazimiero bažnyčią Sioux City (Iowa) ir daro jai 30 vitražų. Kun. Morkūnas deda daug pastangų ir energijos savo parapijos tvarkymui. Šalia kitų darbų pasiryžo skoningai ir meniškai išdekoruoti bažnyčią. Tarp kitako, Argentinoje gyvena jo sesuo Staliorait ienė.

* **570 žmonių žuvo Berlyne** ir rytinėje Vokietijos zonoje ryšium su Berlyno sukilimu. 1744 asmenys sužeisti. Sovietinės Vokietijos saugumo ir policijos organai nužudė 1166 asmenis, Sovietų "vykdomieji organai" sušaudė 141 asmenį, sovietinių vokiečių teismų sprendimais nužudyta 14 asmenų. Tarp Sovietų sušaudytųjų buvo 52 "liaudies policijos" nariai SSD tarnybos pareigūnai. Per riaušes žuvo 18 Sovietų okupacinės armijos narių ir 126 jų buvo sužeisti. Visas tas žinias perdavé Zaisseris prieš tai, kol jis buvo pašalintas iš sovietinės Vokietijos saugumo ministerio pareigų ir suimtas.

Šveicarai kalba apie Lietuvą

"Neue Züricher Zeitung" 202 numeryje štai kaip aprašo lietuvių vaikų koloniją Saase, Šveicarijoje: "Gražioje naujoje Saaso mokykloje jau kelintą savaitę vyksta nepaprastas atostoginis judėjimas. Šiolai, stalai sustatyti koridorių ar šalutinių patalpų pasieniuose; tuo tarpu pačiose klasių patalpose pasireiškia svetima kalba kalbančių berniukų ir mergaičių gyvas bruzdėjimas. Dviejose didžiulėse patalpose įrengtos masinės stovyklos, kokias dar atsimename iš karo pabaigos, kai mokyklose buvo įrengtos buveinės pabėgėlių vaikams. Čia matome eiles guolių su šiltomis antklodėmis ir baltais kaip sniegas baltiniais, kuriuos perleido Šveicarijos Raudonasis Kryžius. Tarp jų mažučiai lagaminėliai ar dėžutės — jaudinančiai menkuté nuosavybė ir prisiminimas. Čia gyvena tie 25 lietuvių vaikai, kurie keletą savaičių Saase atostogaus ir pailsės. Maža Praetigau bendruomenė tuo davé sektiną pavyzdį praktiško šveicarų noro pagelbėti. Čia juk turima reikalo su dalimi tų lietuvių vaikų, — be namų ir tėviškės, — kurie savo ilgesinį bendrabutį Diepholze (Vakarų Vokietijoje) turėjo apleisti, o numatyto jiems naujo bendrabučio Hüttenfelde, prie Manheimo, dar negali užimti. Šioje vietoje neseniai paskelbtas Šveicarijos lietuvių bendruomenės atsišaukimas tų vaikų reikalu visur rado šiltą atgarsį. Prieš savaitę 84 mergaitės ir berniukai galėjo atvykti į Šveicariją; bemaž du trečdaliai jų buvo priimti privačiose šeimose. Likusiems reikėjo kitokias atostogavimo galimybes sudaryti. Šveicarijos lietuvių bendruomenės pirmininkas, kuris pats prieš 8 metus kaip studentas dalyvavo akademinėje darbo stovykloje Saase, kreipėsi į jam pažįstamą tenykštį svetainininką, kuris iš savo pusės, susisieké su vietos įstaigomis. Pagal demokratinį įprotį buvo atsiklausta balsavimo teisę turinčių piliečių, kurie vienu balsu nutaré kelioms atostogų savaitėms mokyklą perleisti pabėgėlių vaikams. Šveicarijos Raudonasis Kryžius savaime suprantamu pasiruošimu padėti, patieké reikalingų lovoms baltinių, Išganymo Armija ir kelios privačios firmos parūpino likusius reikalingus įrengimus. Tuo būdu 25 vaikai, kurių didžioji dalis yra gimę pabėgėlių stovyklose, rado čia trumpam laikui prieglaudą, kur juos prižiūri jų pačių mokytojos ir kur jie bent truputį gali jaustis be rūpesčių ir vaikiškai laimingi".

Toliau laikraštis aprašo tos lietuvių vaikų atostoginės buveinės atidarymo iškilmes. kuriose lietuvių vardu kalbėjo J. Stankus. Mažutėje papuoštoje sienoje buvo ištiestas transparentas su įrašu: "Mes dėkojame Šveicarijai". Mokyklų tarybos pirmininkas kun. Jenny iškėlė kaikuriuos šveicarų ir lietuvių tartų bendrumus. Lietuvaitės ir lietuviukai pašoko lietuviškų šokių. Po to svečiai apžiūrėjo, kaip lietuvių jaunimas gyvena, kaip švariai ir dailiai viskas tvarkoma, kaip lietuvaitės prmityviomis priemonėmis audžia lietuviškas juostas ir t. t. Laikraščio pranešimas baigiamas raginimu ir toliau paremti "šias nekaltas tautų savitarpio ginčo aukas". Straipsnis iliustruotas nuotrauka, vaizduojančia vieną iš tų lietuvaičių, kai ji patenkinta geria pieną.

Įdomu ir mums, lietuviams, ypatingai malonu, kad šitas žymus Šveicarijos laikraštis, kuris kartais net svarbiems politiniams įvykiams ir asmenims tepaskiria vos keletą eilučių, lietuvių vaikams paveďé daugiau, negu ištisą skilį (E.)

ŽEMAIČIŲ VADO PALIKUONIS

Vokiečių pabėgėlių savaitraštv „Ost-West-Kurier" Nr. 19/53 įdėtas Villingene, Schwarzwalde, gyvenančio piliečio, pasivadinusio Alfred Szmeitzke, laiškas, kuriame tas įrodinėja buvęs „žemaičių vyresniojo paikuonis". Tą dalyką viešai paskelbti jį paskatinęs ankstesniame „O-W-K" numeryje įdėta Rambyno kaine, Nemuno pakrantėje, aukuro nuotrauka.

Toliau laiške nurodoma, kad, jo šeimos padavimais, daugiausia remiamais senelio pasakojimais, jo 74 metų tėvas, kuris dar ir dabar tebėra gyvas, esąs seniausias gyvas vaikaitis žemaičių vado, prieš 700 metų vedusio žemaičius, prieš riterių ordiną. Autorius savo kilmę taip mėgina įrodinėti: jo pavardė „De Szemeitske", tariama aukštaičių vokiečių tarme, reiškianti „der von den Szamaiten", arba „der über den Szamaiten". O pats laiško rašytojas, Alfredas, sakosi esąs vyriausiasis jo sūnus. Jo senelis, tvirtina toliau, „per metus bent kartą vykdavęs į Rambyną — ten pagerbti Perkūno su Pikulu ir savo sentėvių". Toliau autorius rašo, kad „žemaičių giminė yra išlikusi vienintelė prūsų kiltis, kurį niekad nebuvo vokiečių riterių ordino nugaléta, bet su laiku amžių bėgyje priėmė krikščionių tikėjimą. Žemaičiai, negalėdami atsispirti prieš didesnę jėgų persvarą, pasitrauké į sunkiai pereinamas pelkes ir iš ten toliau puldinėjo įsibrovėlius. Seniesiems prūsams ordino riteriai buvo agresoriai, norėję iš jų pagrobti jų žemę ir laisvę. „Ypač laisvę, kuri dar ir šiandien tebesruvena mūsų kraujuje ir mums yra šventa. Kai skaitau savo tėviškės istoriją, skelbiančią, kad ordino riteriams teko vesti sunkią kovą su „laukinėmis prūsų giminėmis", tai tuo padavimai apie mano pirmtakus tik dar labiau sustiprinami, ir aš tegaliu jų narsumu tik didžiuotis", šiais žodžiais baigiamas laiškas. Tokių žodžių apie riterių „Drang nach Osten" vokiečių spaudoj pasitaiko ne tiek daug. (E).

NELENGVA BŪTI KARALIENE

Karūnacijos metu žiūrovai grožėjosi, kad karalienė Elzbieta atrodė jaunesnė už savo 27 metus, lieknesnė ir labiau "fotogeniška". Tabar jos gydytojas išdavé paslaptį, kaip karalienė rengėsi tai karūnacijai. Jau kelias savaites prieš karūnaciją ji atsisaké ne tik nuo alkoholinių gėrimų, bet net nuo vandens, nuo sriubų, nuo valsių. Gydytojas jai leido tik per pusryčius pusę puoduko arbatos, pietums ir po pietų pusę puoduko kavos ir pusę arbatos.

Tokia dieta moteris gal netekti per savaitę 3—4 svarų. Bet nežtenka dar negerti. Jos valgis buvo toks: pusryčiams virtas kiaušinis, truputį paskrudinta duona, truputis sviesto, joghurtas, pusė puoduko arbatos. Vakare ir pietums su mažais pakeitimais: salotai su šalta mėsa, liesai šunuštiniai. Visai buvo jai užginta: alkoholis, šokoladas, neskrudinta duona, cukrus, biskvitai ir daugiau kaip viena žalia daržovė per dieną.

Nuo tokios dietos Anglijos karalienė virto beveik bičių karalienė; jos talija teslekė 61 cm. Ji pati savo rekordą sumušė: prieš vedybas turėjo 66 cm. Jos ūgis, kaip anglei, gana mažas — 1,60 mt. O svoris tokiam ūgiui buvo irgi nepaprastai mažas — 104 svarai. Už tat karūna padidino jai svorį, nes ji svėré visus du svarus.

Tokiai dietai ištverti reikia tikrai didelio pasiryžimo, kuris karalienės vainiko vertas.

Vaisingos sukakties proga

PASIKALBĖJIMAS SU P. ZEFERINU JUKNEVIČIUM

P. Zeferino Juknevičiaus vardas yra vienas iš labiausiai žinomų Argentinos lietuvių kolonijoje. Jo balsas ilgai skambėjo radio bangomis per lietuvišką radio valandėlę "Lietuvos Aidus". Jo nuoširdžių paskaitų, pranešimų ir paruoštų lietuvių bei ispanų kalbomis rezoliucijų klausosi įvairių tautinių švenčių proga Lietuvių Salės lankytojai. Jį mato taip pat lietuviškoje scenoje, taip gabų režisorių ir vaidintoją. Nors šiuo metu jis negali kalbėti iš radio stoties, bet visa lietuviškos valandėlės programa yra jo paruošta ir lietuvių reikalams pritaikyta. Jis yra ne tik kalbėtojas, bet ir įvairių lietuviškų bei argentiniškų laikraščių bendradarbis, didelis visuomeninink as, turįs daug nejkainuojamų nuopelnų lietuviškai kolonijai.

Z. Juknevičius gimęs prieš 40 metų (1913 m. rugpiūčio 26 d.) Argentinoje, kur jo tėvai buvo atvykę dar prieš pirmąjį karą. Lietuvos jis nėra matęs, bet savo senąją tėvynę myli visu nuoširdumu ir jos labui nuo pat jaunystės dirba, paaukodamas daug laiko ir energijos. Todėl tokios gražios ir vaisingos sukakties proga "Laiko" redaktorius panoro sužinoti šį tą daugiau iš Sukaktuvininko praeities ir pasiteirauti apie jo planus ateičiai, kad galėtų tai perduoti ir savo skaitytojams. O tų gražių planų tikrai jis visuomet turi, nes 40-ties metų amžiaus sukaktis nėra "senio" amžius, bet kaip tik pilno subrendimo ir didelių užsimojimų metai.

Nuvykęs į Remedios Escalada vakare, p. Juknevičių randu tik ką grėžusį iš darbo, o jo jaunesnįjį sūnų Luisito, trečio pr. mokyklos skyriaus mokiniuką, ant grindų pasitiesusį laikraštį, — beskaitantį "Chistes". Malonia, sutiktas, be jokios įžangos paklausiau, kaip jis, gimęs ir augęs šiame krašte, taip gerai moka lietuviškai, kad net pralenkia daugelį neperseniai atvykusių.

— Tai yra mano mirusių tėvelių nuopelnas, — šypsodamas kalba Sukaktuvininkas. — Su jais kalbėdavau visuomet lietuviškai. O be to, bendraudamas ir dirbdamas su lietuviais, dar daugiau turėjau progos pasilavinti. Esu didelis knygos mėgėjas. Skaitydamas knygas ir laikraščius, išmokau ne tik "senovišką", su priemaišomis, lietuvių kalbą, bet ir dabartinę, jau apvalytą nuo svetimų žodžių.

Kas Jus paskatino prie lietuviškų darbų? — vėl užklausiau.

— Taip pat mano tėvelis. Jis buvo labai didelis patriotas lietuvis ir karštas katalikas. Nors buvo kilęs iš bajorų ir nepriklausomos Lietuvos nematęs, bet labai sielojosi lietuviškais reikalais. Ir aš pirmiausiai į lietuvišką visuomeninį darbą įsijungiau, padėdamas savo tėveliui, surtvarkydamas raštus ir kai ką parašydamas.

Kuriose lietuviškose draugijose darbavotės?

— Pradėjau nuo Šv. Kazimiero Lietuvių Bendruomenės. Kai tik susikūrė lietuviškas choras, dalyvavau ir jame. Sukūrus "Lietuvių Namus", priklausiau prie jų ir kurį laiką buvau jų vedėju. Vėliau iš katalikiškų organizacijų buvo sudaryta Argentinos Lietuvių Katalikų Federacija, kurios pirmininku buvo išrinktas p. Ig. Padvalskis. Man joje teko būti sekretoriumi. Taip pat buvau vienas iš Jaunųjų Vyrų Dr-jos, vėliau pasivadinusios Arg. Liet. Jaunimo Dr-ja, steigėjų ir jos pirmasis sekretorius. Pirmininku tada buvo dabartinis Lietuvos Pasiuntinybės attaché p. A. Grišonas. Dabar vadovauju minėtos Dr-jos Vaidintojų Būreliui. 32-tojo Tarptautinio Eucharistinio Kongreso Komiteto lietuvių sekcijoje teko būti sekretoriumi ir ryšininku tarp Komiteto ir lietuvių. Be to, nuo Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje įsteigimo, dalyvauju jo valdyboje, o dabar jau antri metai esu pirmininko pareigose. Septinti metai vadovauju lietuviškai radio valandėlei "Lietuvos Aidams". Nuo aktyvaus įsijungimo į visuomeninį darbą jau suėjo 15 metų

Žinau, kad dirbate ir spaudos darbą. Ar seniai pradėjote?

— Dar anksčiau. Jau yra 18 metų, kai pradėjau rašyti žinias ir straipsnius lietuviškiems Argentinos laikraščiams. Bendradarbiavau "Švyturyje" ir kat. žurnale "Tiesoje", ma, o dabar — "Laike". Rašydavau ir vedamuosius. Apie metus laiko buvau "Švyturio" leidėjas ir redaktorius. Iki šiol bendradarbiauju taip pat ir vietiniuose laikraščiuose, ypač sindikaliniuose. Tarp kitako, apie 5 metus buvau vieno darbininkų sindikato pirmininku ir redagavau jų laikraštį.

Ar seniai verčiate lietuviškus raštus ispanų kalbon ir kaip įsijungėte į šį darbą?

— Pradėjau, kai reikėjo įvairius dalykėlius versti "Švyturiui" ir kitems lietuviškiems laikraščiams. Bet didžiausią impulsą davė, kai Argentinon atvyko p. K. Čibiras, mane iš "Švyturio" pažinęs dar būdamas Lietuvoje. Jis, čia atvykęs, pradėjo rašyti straipsnius vietiniams laikraščiams, nušviesdamas sunkią Lietuvos padėtį ir komunizmo pavojų pasauliui. Man teko juos išversti į ispanų kalbą. Ypač didelis darbas, bet kartu ir pasitenkinimas, buvo, verčiant knygą "Lituania entre fuego cruzado". Taip pat verčiau ir kitas p. Čibiro knygas bei Liet. Pasiuntinybės įvairius raštus. Be to, daviau ispanų kalbos pamokas kai kuriems Lietuvos Pasiuntiniams ir Pasiuntinybės tarnautojams. Dabar dr. J. Mačerniui pagelbėjau

Zef. Juknevičius kalba Grand Bourg saléje

į lietuvių kalbą išversti Evos Peron knygą "Mano gyvenimo prasmė".

Ar lietuviai, Jūsų nuomone, daro tokią pažangą lietuviško susipratimo atžvilgiu?

— Kiek tenka pastebėti, lietuviai neblogai išsilaiko ir šiuo atžvilgiu daro pažangą. Dabar ir jaunimas neatsilieka. Nemažas jaunimo skaičius išmoksta lietuviškai ir laikosi prie lietuvių kolonijos bei organizacijų. O tai padeda lietuvybei stipréti.

Kokių priemonių reikėtų labiau imtis, kad lietuvių vaikai išlaikytų lietuvybę?

— Reikėtų daugiau tokių organizacijų, kurios jungtų lietuvišką jaunimą draugėn, kaip sporto ir meno būreliai, teatrinis darbas. Ypač daug padeda vaidinimai. Vaidindami jie išmoksta lietuviškai, nes turi mokytis mintinai. Gerai būtų, kad lietuviai skautai labiau išsiplėstų, įsteigtų daugiau savo skyrių įvairiuose lietuvių gyvenamuose rajonuose. Tik bendraudami vieni su kitais, lietuvių vaikai išlaikys lietuvybę ir lietuvių kalbą.

Gal malonėtumėt pasakyti ir apie savo tolimesnius planus?

— Šiuo metu dirbu Darbo ir Aprūpinimo Ministerijos Socialinės Globos Departamente, kaip Tiekimo Skyriaus vedėjas. Tas darbas atima man daug laiko. Prie to dar ir šeimos reikalai. Todėl nenorėčiau labai išsiplėsti įvairiuose darbuose. Tačiau daugiausiai pastangų manau dėti darbe su Lietuvai Išlaisvinti Centru ir labiau pagyvinti Lietuvos laisvinimo akciją Argentinoje. Tai bus vykdoma didesniais lietuvių viešais pasirodymais ir pasimatymais su įtakingais šio krašto politiniais žmonėmis. Manau gauti pasimatymą su Argentinos prezidentu ir jam išdėstyti Lietuvos ir lietuvių dabartinę padėtį. Turint išversta į lietuvių kalbą žymiosios Argentinos moters Evos Peron knygą, tikiuosi susisiekti su valdžios viršūnėmis. Tai padės daugiau atkreipti dėmesį į mus ir nušviesti mūsų tautos reikalus.

Esu visuomet pasiryžęs pagelbėti lietuviškuose darbuose vertimais ir patarimais, o taip pat ir asmeniškai į mane besikreipiantiems tautiečiams stengsiuos, kuo galėsiu kaip ir iki šiol, patarnauti.

Ką palinkėtumėt lietuvių kolonijai Argentinoje?

— Norėčiau paskatinti, kad visi pagal savo išgales prisidėtų prie bendro lietuviško darbo, kuris šiuo metu yra sunkus ir didelis, nes dirbamas tam, kad Lietuva vėl atgautų jai išplėštą laisvę. Kadangi gyvename Argentinoje, tai linkėčiau prisidėti prie šio krašto daromų pastangų visų gyventojų būklei pagerinti, kad tuo pačiu būtų geriau ir mums patiems ir prisidėtumėm prie visos žmonijos geresnio gyvenimo.

Įėjusi namų šeimininkė p. Teresė Deveikytė Juknevičienė mūsų pasikalbėjimą nutrauké, pakviesdama vakarienei. Ji yra diplomuota siuvimo ir kirpimo mokytoja, jau kelinti metai duodanti savo specialybės pamokas mergaitėms. Vyresnysis trylikametis sūnus Pranas mokosi trečioje gimnazijos klasėje ir tada grįžo, mums jau skirstantis.

Atsisveikindamas su malonia Juknevičių šeima, Sukaktuvininkui padėkojau už suteiktą pasikalbėjimą ir "Laiko" skaitytojų vardu palinkėjau sėkmės ir Aukščiausiojo paramos, įkopus į penktą dešimtį, ir nemažiau energijos, kaip lig šiol, kovoje už Lietuvą ir lietuvybę.

NAUJAS KULTŪROS DARBININKAS ATVYKO Į ARGENTINĄ

Kun. Antanas Kleiva MIC šių metų gegužės 29 d. Tarptautiniame ANGELICUMO universitete Romoje, viešame disputo sėkmingai apgynė disertaciją "Dvasinis jaunuolių vadovavimas pagal charakterius" ir tuo įsigijo teologijos Daktaro laipsnį. Kun. Dr. A. Kleiva, vos baigęs aukštuosius mokslus, jau išsirūpino kelionės dokumentus ir rugpiūčio 24 d. iš Italijos laivu atplaukė į Buenos Aires. Mes džiaugiamės sulaukdami jauno gabaus visuomenininko ir kultūros darbininko.

Antanas Kleiva gimė 1924 m. kovo 18 d. Lietuvoje, Raseinių apskr. Trakiniuose. Baigęs pradžios mokl., mokėsi Raseinių gimnazijoje, aktyviai dalyvaudamas moksleivių organizacijose. Vėliau studijuoja Kauno Kunigų seminarijoje. Karo audros išblokštas iš Tėvynės, nenuleidžia rankų ir vėl jį atrandam prie studijų Bavarijoje Eichstaetto Vokiečių Kunigų Sem. 1946 įstoja į TT. Marijonų Kongregaciją ir Romoje atlieka novicijatą. Teologiją baigti siunčiamas Amerikon į Marijonų seminariją Hindsdelyje. Čia studijuodamas vadovauja Misijų kuopai, rašo straipsnius į spaudą. Į kunigus įšventinamas 1951 m. gegužės 19 d. Iškilmingas primicijas švenčia Waterbury lietuvių Šv. Juozapo parapijoj. Naujasis kunigas netrukus spėja pasižymėti savo turininga ir iškalbingais pamokslais. Vyresnieji, įvertindami jaunojo kunigo gabumus, siunčia į Romą išeiti aukštąsias Teologijos studijas.

Po metų Romoje įsigyja Teologijos Licencijato laipsnį. Šis akademinis laipsnis suteikia profesoriavimo teisę universitetuose. Kiek pailsėjęs vėl kimba į studijas ir per metus parašo disertaciją pas prancūzą prof. P. Philippe, kurią sėkmingai apgynęs, įsigijo Teologijos daktaratą.

Kun. Dr. A. Kleiva rugpiūčio 24 d. italų laivu "Augustus" atvyko Argentinon.

Amerika prieš Sov. Rusiją

RAŠO GEN. LEIT. TEODORAS DAUKANTAS

Amerika yra koloninių tautų laisvės lopšys. Š. Amerikoje 1776 m. sukilo Anglijos kolonijos. Washingtonas kolonijoms parodė kelią per kovas žygiuoti į nepriklausomybę. P. Amerikoje, 40 metų vėliau, gen. San Martinas, suorganizavęs kariuomenę ir išlaisvinęs savo tėvynę Argentiną, peržengė Andų kalnus ir išvadavo nuo ispanų Čilę. Pergabėnęs savo karius vandenynu, jis išlaisvino Peru ir Ekvadorą, tuo padėdamas tvirtą pagrindą naujoms valstybėms savarankiai gyventi. Dar po 40 metų Š. Amerikoje Linkolnas, stojęs kovon dėl žmogaus laisvės, išlaisvino negrus ir amžiams panaikino vergiją.

Praėjus dar 40 metų, Argentinos ministeris Drago, ginantis Vokietijai už skolas okupuoti Venecuelos uostus, paskelbė pasauliui tarptautinės teisės dėsnį: "neleistina už skolas užimti svetimą kraštą prieš jo gyventojų norą". Šitas dėsnis 1933 m. VII Panamerikos Konferencijos Montevideo mieste nutarimu buvo praplėstas ir dabar skamba: "Bet kurios svetimos teritorijos užėmimas ginklu jokiu atveju negalės sudaryti teisėto pagrindo ją valdyti." Per I-jį karą JAV prezidentas Wilsonas paskelbė savo 14 punktų, pagal kuriuos tautos turi teisę apsispręsti. Po II-jo karo Argentinos prez. Peronas paskelbė, kad tautos turi teisę nepriklausomai tvarkytis ekonomiškai.

JAV politikas, parašęs plačiai išgarsėjusius veikalus: "Pasaulio grumtynės" ir "Neišvengiamas komunizmo pralaimėjimas", savo kitame veikale "Containement or Liberation" — komunizmo sulaikymas ar pavergtųjų tautų išlaisvinimas — įrodo reikalą JAV-bėms eiti talkon pavergtosioms tautoms jų kovose prieš Maskvą. Respublikonų vadas R. Taftas norėjo pirmiausiai ginti amerikiečių laisvę ir užtikrinti taiką. Jis sako (A Foreign Policy for Americans — amerikiečių užsienio politika), kad teisėtumas ir laisvė ginamos baudimu, užslopinant agresijos diegus šaknyse, ir priduria, jog reikėtų padėti kitiems išsilaisvinti, jei jie parodys pasiryžimą pasipriešinti komunizmui. Jis skatina amerikiečių infiltraciją, įsiskverbimą europiečių ir raudonųjų tarpan (panašiai, kaip daro bolševikai laisvajame pasaulyje) ir neramumų kėlimą užimtose srityse. T. Morley savo "JAV užsienio politikoje" pasisako, kad "juo mažiau būtų suvereninių valstybių, juo labiau būtų užtikrinta taika, pvz. lietuvių su lenkais ginče galėtų kilti karas, kai Lietuva ir Lenkija būtų nepriklausomos valstybės. Bet karas būtų neįmanomas, jei abi tautos būtų įjungtos į Rusiją". Logiškai iš to seka, kad JAV, norėdamos išvengti karo, turėtų įsijungti į sovietus ir jiems atiduoti visus savo laivus, lėktuvus, atominės bombas. Tokiu atveju tarptautinio karo tikrai nebūtų, bet ar būtų patenkinti amerikiečiai? Ar nebūtų gausių aukų? Pabaltijo ir satelitų pavyzdžiai tai parodo! Tačiau ir pats autorius pastebi savo minčių nesklandumą ir toliau teigia, kad JAV turėtų jieškoti sprendimo net už JT ribų, jei jos nepritartų jų pasipriešinimui sovietų Rusijai.

Čia suminėti įvykiai, nuostatai ir sumanymai, nors, atrodo, taip tolimi mūsų tėvynei, stiprina mūsų padėtį kovose dėl nepriklausomybės. Mes buvom užimti ginklu. Tokių sumanymų srovėje lengviau sukasi Lietuvos laisvės malūnas, maląs žmonių ir tautų pavergėją — komunizmą.

Šitoje šviesoje todėl tenka žvilgterėti į Š. Ameriką sovietų atžvilgiu. Dėl savo išteklių gausumo sovietai nėra beviltiškai silpni. Su tuo reikia skaitytis. Europoje sovietų frontas žiūri į Vakarus. Nuo vakarų sovietus saugoja jų geografinė padėtis. Nepavyko 17 šimtmety lenkų puolimas, pralaimějo 18 šimt. švedai, žuvo 19 šimt. Napoleono koaliciné kariuomené, pralaimějo 20 šimt. vokiečiai. Prieš einant į Maskvą iš vakarų, tenka pagalvoti! Dėlto tenka pakartoti mūsų išvedžiojimus dar kartą.

Dabar priešo bazės yra dar toliau nuo sovietų didžrusių tvirtovės Maskvos. Satelitinių valstybių grandinė saugoja sovietus nuo staigmenos, o priešui traukiant į rytus, blogėtų jo strateginė padėtis. Štetino — Triesto linija yra vos 300 km nuo Elbės ir turi 900 km ilgio. Odesos — Talino linija yra penkis kartus toliau, o jos ilgumas 1600 km. Novorosijsko — Murmansko — du tūkst. nuo Elbės ir tęsiasi 3100 km. Vadinas, smūgio greičio įtampa mažėtų ir puolančiųjų svoris menkėtų. Ataka gestų kaip bangos arba šviesa erdvėje.

Be to, Vak. Europa karo bijo, jo nenori. Menki yra kariai, kurie yra panašaus nusistatymo, jie neatlaiko net už Maginot linijos. Antikomunistiniai kraštai Ispanija ir Portugalija yra dar 1400 — 2000 km toliau, kaip Elbė nuo sovietų. Jos gali karo raidoje būti rezervu, o priešpuolio pradžioje avangardas, smūgiui kumštis. Be smūgio nėra kare teigiamo, tai yra lemiamo sprendimo, nėra laimėjimo. Pivėnų pussiasalis amerikiečiams yra svarbus bazėms, vien tenai saugioms. Visur kitur Europoje joms galėtų pakenkti diversijos, sabotažai. Visur atsirastų defetistų, kaip Churchillis, Atlee, Nenni. Juk vienoje tik Italijoje yra arti dviejų milijonų komunistų. Apsisaugoti nuo šio pavojaus pareikalautų nemažai jėgų.

Tačiau sovietai Europoje turi kitus frontus. Ne visi, esą jų pašony, bijo karo ir ne visi antrojo karo išvarginti. Imkime pavyzdžiu Turkiją. Ji nedalyvavo pasauliniame kare. Ji ilsisi nuo 1922 m. ir yra sukaupusi jėgas. Ji savanoriškai pasiunté savo karius Koréjon, kad įsipratintų moderniam kare. Ji yra antikomunistinio nusistatymo, supranta pavojų ir pasiryžusi gintis. Jai šimtmečiais gresė Maskva. Bosforo ir Dardanelų sąsiauriai su čataldžos pozicija Europoje, kurdų, lazų ir arménų sritys Azijoje yra didžrusių nuolat geidžiami kąsniai. Maskva taptų trečiąja Roma, jei būtų užimta antroji, būtent Bizanija - Konstantinopolis - Istambulas, norįs atsistoti pirmosios Romos vietoje. Toks buvo nuo 15 šimtmečio, toks yra dabar visų spalvų ir laipsnių didžrusių tikslas, galutinis žingsnis į taip trokštamą pasaulio užviešpatavimą. Turkai tai jau seniai supranta, amerikiečiai pradeda dabar suprasti. Čia jie abeji sutaria.

Turkai yra brangūs sąjungininkai. Jie yra drąsūs ir karingi. Su jais skubėjo taikytis Aleksandras I, kada jam grėsė pavojus iš Napoleono. Turkai padėjo vakariečiams Krymo kare nugaléti rusus. Pirmajame kare jie išstūmė rusus iš Maž. Azijos, užėmė jų tvirtoves Karsą, Ardaganą ir Artviną ir jas valdo iki dabar. Jie buvo paėmę net ir Batumą. Jų generolai įsiveržė į Centrinę Aziją ir ten suorganizavo musulmonų sukilimą prieš bolševikus. Tik akla anglų-prancūzų politika, su italų pagalba vedama graikų Smirnos fronte prieš turkus, priverté pastaruosius trauktis iš C. Azijos ir Kaukazo bei palikti musulmonų tautas bolševikų valdžioje, nes jie negalėjo kovoti dviejuose frontuose.

Dabar gi yra kitaip: graikai turi sąjungą su turkais. Jiems negresia antrasis frontas, nes Europoje juos gina garsioji čataldžos pozicija su Adrianopolio tvirtove priešaky. Turkų rankos yra laisvos, o juos dar remia JAV. Prieš juos gi yra ilgas, platus ir sunkiai ginamas sovietų frontas nuo Odesos per Nikolajevą, Chersoną, Perekopą, Eupatoriją, Sevastopolį, Teodoziją, Kerčę, Novorosijską, Potį, Batumą, Achalciką iki Erivanės. Oro linija, vingiuotai sudaro du tūkstančius km. Per Kerčės sąsiaurį kelias į Azovo jūrą - vėl keliolika šimtų km pakrantės.

Be viešpatavimo Juodojoje jūroje sunkiai yra įmanoma sovietų gynyba Europoje iš pietų pusės. Taip buvo Krymo karo metu, šimtą metų atgal, taip yra ir dabar. Turkija yra puikiausia ir saugi bazė priešpuoliui prieš sovietus Europoje.

---

* **P. Tautvaiša**, žinomas lietuvių šachmatininkas, Davenporte (Iowa) įvykusiose žaidynėse tapo Trans-Mississippi pirmenybių nugalėtoju.

Mokslas + Menas + Literatūra

„PAVERGTAS PROTAS"

Dar prieš karą mums gerai pažįstamas lenkų poetas **Czeslaw Milosz** (O. P. de L. Milosz giminaitis), kuris yra vienas iš talentingiausių naujųjų lenkų poetų, neseniai gavo Paryžiuje prix europeen premiją už — "La prise du pauvoir", ši knyga įrodė jos autorių esant ne tik geru poetu, bet taip pat ir puikiu prozaiku, nuostabaus įžvalgumo ir intuicijos rašytoju, pasižyminčiu geru žmogaus sielos ir visuomenės pažinimu ir apdovanotu beprieikaištinga temos valdymo jėga bei tvirtu, individualiu stiliumi. "La prise du pauvoir" tema buvo garsusis antinacinis Varšuvos sukilimas ir pirmieji "liaudinės Lenkijos" režimo metai.

Dabar Czeslaw Milosz parašė naują knygą, kurios vardas — „Pavergtas protas" (Zniewolony umysl), o ją išleido Paryžiaus žurnalas "Kultūra". Tai studija apie žmogaus minties išprievartavimą vad. "liaudies demokratijos" kraštuose. Puiki, originali kalba ir stilius suteikia šiai studijai ypatingos jėgos. Autorius gyvais, įtikinančiais pavyzdžiais parodo, kaip "liaudinis" režimas pakeičia laisvą žmogų mašinos dalimi, priversdamas jį gyventi ir dirbti tik partijos gėriui, atmetant visas kitas, tikrąsias vertybes. Prieš mus praeina visa serija žinomų ir talentingų lenkų rašytojų, kuriuos "naujasis režimas" sunaikino (nusižudėlių mirtimi) arba priverté tarnauti partijos Molochui. Ten kiekvienas rašytojas turi pereiti psichinės operacijos procesą. Kiekvienas, jei nori išlikti gyvas bei tęsti rašymo darbą, — turi "persilaužyti". Visi turi pasiduoti precizingai suorganizuotos argumentacijos spaudimui. Objektyvinių meno kūrinio realizacijos sąlygų stoka veda menininką prie būtinos vidinės autokontrolės, iš kurios jau paprastai neberandama išsivadavimo kelio. Milosz savo knygoje smulkiai aprašo tokių psichinių operacijų tragizmą.

Spaudimui atlaikyti reikia nepaprastos charakterio jėgos. Kai žmogui, sudarytam iš kūno ir dvasios, prievartaujamas kūnas — dvasia silpsta: kai prievartaujamas ir kūnas ir dvasia — dvasia tampa bejėgė. Kai kurie rašytojai randa išeitį "dvigubam galvojime". Tai savotiškas žaidimas, pavojingas, amžinas žaidimas. Ir retas kuris turi pakankamai jėgų taip "amžinai žaisti".

Milosz knyga yra tragiškas dokumentas, liudijąs ir rodąs sovietinio režimo įvykdytas atmainas. Režimo, kurs yra apsišarvavęs geležiniu nuoseklumu ir akla valia valdyti visą pasaulį. Lenkams gręsia nemažesnis pavojus kaip Baltams. Lygiai kaip Baltai, jėga inkorporuoti į Rusijos valstybę, determinuojami ir naikinami gali ištirpti sovietų jūroje, lygiai toks pats likimas gresia ir "liaudinių demokratijų" gyventojams. Skirtumas čia tik tas, kad pastaruoju atveju spaudimas yra ne toks betarpiškas, rafinuotesnis ir suktesnis, tačiau taip pat — nuoseklus ir žiaurus.

Knyga yra verčiama į prancūzų ir anglų kalbas.

Pr. B.

KULTŪROS KRONIKA

JUOZO KĖKŠTO "ETAPAI"

Netrukus pasirodys knygų rinkoj **Juozo Kėkšto** rinktinės poezijos rinkinys vardu — "ETAPAI". Knygą leidžia Jono Rimeikio "Ventos" leidykla Europoje. Knygoje tilps patys stiprieji Juozo Kėkšto eilėraščiai, parašyti 1933 — 1953 m. laikotarpyje ir tilpę knygose: "Toks gyvenimas" (Vilnius, 1938), "Rudens dugne" (Roma, 1946), "Staigus horizontas" (Roma, 1946) ir "Ramybė man" (Brooklyn, 1951). Knygos gale bus taip pat prijungti naujausi poeto eilėraščiai, iki šiol netilpę nė viename knyginiame leidinyje. Knyga bus įrišta į kietus drobės viršelius. Knygos aplanką projektavo dail. Kazys Janulis.

Poetas Juozas Kėkštas yra vienas iš didelio susidomėjimo susilaukusios antologijos "Žemė" dalyvių ir priklauso apie "Literatūros Lankus" susispietusių rašytojų grupei bei yra šio žurnalo redakcijos narys. Jo eilėraščiai pasižymi gilumu ir modernia forma.

* **Paulius Stelingis**, poetas, mokytojas lituanistas, Čilės Valstybiniame Universitete (Sautiago) apgynė diplominį darbą, gavo visuotinės literatūros licencijato laipsnį ir pasiūlymą ruoštis doktoratui. Tiek diplominis darbas, tiek baigiamieji egzaminai įvertinti aukščiausiu Čilės aukštųjų mokyklų priimtu pažymiu, t. y., septyniais. Šiais metais Paulius Stelingis taip pat baigia ispanų literatūros studijas Santiogos Katalikų Universitete.

* **Kun. Alfa Sušinskas**, patraukius jaunimo literatūros autorius ir lietuviškų laikraščių bendradarbis, pastoračinį darbą šiuo metu dirba Šv. Klemenso parapijoje Tarentum, Pa. Atliekamu laiku jis rengia spaudai knygą apie organizacinį veikimą "Organizaciné praktika" ir Lietuvoje išėjusio "Maršo jaunystei" antrąją laidą.

* **Congressional Record** atžymėjo lietuvių meno ir muzikos festivalį, kurį surengė tautininkai Washingtone. Padaryti nuospaudai išsiuntinėti laikraščių redakcijoms, žurnalistams, visuomenės veikėjams.

* **Petras Vaškys**, skulptorius, studijavęs Romoje, gyvena Philadephijoje ir Kuapine keramikos krautuvėje désto dekoravimą. Vasaros mėnesiams jis yra pakviestas į Fort Washington, Pa. vadovauti keramikos fabrike darbams ir paruošti keramikos modelius. Atliekamu laiku jis dirba ir savo studijoje.

* **Jonui Kardeliui** "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriui Montreal'yje, šiemet sueina 60 metų amžiaus ir 40 metų spaudos darbo sukaktis.

* **A. Žarskus** Bonnos universitete Vokietijoje apgynė dizertaciją ir gavo teisių daktaro laipsnį.

* **Daily News** savo Broadvėjaus artistinėj apžvalgoj mini kylančią naują žvaigždę — **John Hodiak**, kuris Las Vegas naktiniame klube žimąs svečius savo originalėmis pasakaitėmis ir įgimtu lietuvišku akcentu.

* **Dr. A. Šerkšnas**, buvęs Marijos Pečkauskaitės gimnazijos direktorius Lietuvoj, ir iki šiol déstęs pedagogiką ir sociologiją Annhurst Kolegijoj, laikė paskaitą L. S. Instituto Seselėms mokytojoms Putname apie santykius tarp tėvų ir mokytojų.

Dainelė apie pasaulio pabaigą

Czeslaw Milosz

Pasaulio pabaigos dieną
Bitė dūzgia ties nasturcijos gėle,
Žvejas taiso blizgantį tinklą,
Jūrėje šoka linksmi delfinai,
Jauni žvirbliai į vamzdžius kimba
Ir žaltys turi aukso odą, kaip ir dera turėti.

Pasaulio pabaigos dieną
Moterys po lietsargiais eina per lauką,
Ant žolyno krašto girtuoklis miega,
Gatvėja šūkauja daržovių pardavėjai
Ir geltonburis laivas prie salos artėja,
Ore virpa smuiko garsas
Ir atidaro žvaigždėtą naktį.

O tie, kurie laukė ženklų ir archangelo trimitu
Nusivylė.
O tie, kurie laukė ženklų ir archangelo trimitų,
Netiki, jog vyksta jau.
Kol saulė ir mėnuo augštai,
Kol peteliškė lanko rožę,
Kol gimsta rausvi vaikai,
Nieks netiki, jog vyksta jau.

Tik žilas senukas, kurs būtų pranašas,
Bet jis ne pranašas, nes užimtas kuo kitu,
Pamidorus raišiodamas kalba:
Kito pasaulio galo nebus,
Kito pasaulio galo nebus.

Iš lenkų k. išvertė JUOZAS KĖKŠTAS

KELIO BALADĖ

Luis Felipe Vivanco

Aš didžiai vėlavau.
Dienų dienom ėjau ir žingsniais tyrinėjau kelią.
Kartais nuoldavau nuo Dievo, kartais priartėdavau prie Jo,
kartais bučiuodavo mane Jo lūpos, kartais jas pajusdavau
labai toli ir beveik mirusias nakty.

Ėjau su laikais metų,
su tyliom upėm ir žvaigždėm,
ėjau su gimdančia rugius žeme,
su gatvių apleistų liūdnuoju vėju,
supančiu sparnais mano sielos audringą, tvirtą dabartį.

Aš keliavau didžiai vėluodamas
ir praradau iliuzijas, migdalo gėlę,
pakrantėse ilgų sapnų, paskendusių tikram ir neliestam
budėjime.

Daug neužmirštamų dienų ėjau
krantais upelio, kartais muzikos krantais,
jaučiau klajūnę savo širdį tartum debesį,
su rankom, pasiruošusiom apglėbti tylą.

Ėjau per ruogą žemę,
per tyras, gražias dienas,
per augštą permatomą naktį,
vienas, lydimas dangaus ir lygumos,
netroškau kito grožio kaip tik Dievo šviesaus vardo,
Jo balsas draugiškas paguosdavo mano buvimą žmogišką.

Aš atėjau vėlai, bet dar nesu priėjęs savo kelio galo.
Brandžioj širdy man laikas nuoginas iš po senų ir nudėvėtų
ir lieka švaraus kūno dovanoti lapai. | rūbų

Aš atėjau galų gale ir židinys jau dega,
laukdamas mano akių lėčiausio žvilgsnio,
žvilgsnio, kuris niekad nesibaigia,
tuo tarpu kai medžiai vis atnaujina keliaujantį ir nemirtingą
savo grožį.

Nenoriu būti aš kitoks negu esu,
šešėlis ir šviesa pajuto padėką, kurią pagimdė mano žodis
ir daina, sudėjusi ant aukuro mano buvimą idealų tarp žmonių,
švelniai nualpsta, taip, kaip tiktai meilė gali.

Iš ispanų k. išvertė JUOZAS KĖKŠTAS

JONAS RIMŠA — PROCESIJA

SEKMADIENIO
RIMČIAI

Dėkingumas - dvasios kilnumo žymė

Mums lengviau prašyti "kasdieninės duonos duok mums šiandieną", kaip už tą gautą duoną padėkoti. Lengviau melsti sveikatos, kaip už ją dėkoti ir ją geram panaudoti. Bet žinome Evangelijos pasakojimą apie dešimtį Viešpaties Jėzaus išgydytų raupsuotųjų, iš kurių tik vienas, pasijutęs sveikas, sugrįžo išreikšti padėką savo nepažįstamam Gydytojui. Ir Kristus padarė viešą priekaištą: Ar ne dešimt buvo išgydyti? O kur gi kiti devyni? O anie tik džiaugėsi, kad jie yra sveiki, ir nė negalvojo apie sugrįžimą ir padėkos jausmų pareiškimą už sugrąžintą sveikatą ir teisę vėl įsijungti į sveikųjų visuomenę.

Vaikas, gavęs iš svečio dovaną, bent tėvų paragintas ir bent prabėgdamas, pasako "ačiū". Elgeta eidamas nuo durų prie durų ir gavęs išmaldą, nors nenuoširdžiu nuolankumu pareiškia savo dėkingumą. O anie išgydytieji nė to nepadarė, nes jų džiaugsmas, gavus sveikatos dovaną, buvo savimeiliškas. Jie rūpinosi tik savimi, užmiršdami tą, kuris grąžino jiems sveikatą. Jei vaiko ar elgetos dėkingumas ir nėra tikras, nors jie tuo "ačiū" mano atsilyginę savo geradariui, bet vis tik bent žmogišku atžvilgiu toks dėkingumas yra daug vertesnis už visišką užmiršimą ir nedėkingumą.

Kaip tie vaikai ar elgetos, dažnai dėkojame ir mes vieni kitiems. Dėkojame net viešomis padėkomis laikraščinose už mažmožį, mums artimo padarytą. Dėkojame net tada, kai yra visų bendras reikalas, pasisavindami tokią pareigą, tartum būtumėm aukštesni už kitus. Dėkojame kartais su tuščiu ir nenuoširdžiu nusižeminimu, nes tai yra mums patiems naudinga. Tai ne tik savimeiliška, bet ir veidmainiška padėka. Tai nėra tikro dėkingumo pareiškimas. Toks dėkingumas yra dažnai daugiau savęs, negu artimo pagerbimas. Bet manome, kad to reikalauja kultūringas išsiauklėjimas ir mandagumas. Gal tai yra gera, bet to dar permažai.

Tikrasis krikščioniškas dėkingumas turi išplaukti iš sielos gelmių. Tai yra kiekvieno geradario atžvilgiu sielos kilnumo pasireiškimas, nepažeminąs nei artimo, nei savęs. Kilnios dvasios dėkingumas yra iš meilės einąs atsidavimo ir prielankumo išsakymas. Čia reikalinga ne daug žodžių ir mintinai išmoktų bei mandagiai išreikštų sakinių, bet gautos dovanos, padaryto gero darbo ir, svarbiausia, paties geradario teisingo įvertinimo. Tikrąjį dėkingumą turįs žmogus pirmiausiai supranta, kad jis nėra vienas pasaulyje, bet daugeliu atvejų ir daugelyje reikalų yra surištas su kitais. Vienam daugiau, kitam mažiau turi būti dėkingas, bet daugeliui jis yra skolingas. Tėvams turi reikšti didesnį dėkingumą, negu svetimiesiems, — iš jų daugiau yra gavęs, jie daugiau aukos yra padarę savo vaikams, negu draugas draugui, pažįstamas pažįstamam. Dėlto krikščioniškas dėkingumas reikalauja ne tik meilės, bet ir teisingo savo geradario įvertinimo.

Jei mes dėkojame už menką, praeinančią ir sunykstančią dovaną savo artimui, tai dar didesnio dėkingumo reikalinga, išreiškiant padėką už tas dovanas, kurios nenyksta, kurios lieka amžinai ir iškelia mus virš matomos gamtos. Tas dovanas turime ne iš savęs, bet iš paties Kūrėjo. Jis sukūrė mumyse kilnesnių dalykų troškimą. Jis davė mums protą, kad apie tai mąstytumėm, davė išmintį, kad tai suprastumėm, davė valią, kad turėtumėm jėgų tai pasiekti. Žmogus negali savo jėgomis nė plauko pakeisti, o tačiau jis valdo visą žemę, nes Dievas jį žemės valdovu yra pastatęs. Ir nedėkoti už tai būtų Aukščiausiojo Geradario dovanų ir Jo paties įžeidimas. Kartu būtų nedėkingumas ir savęs paties negerbimas. Būtų tik savimeilės pasireiškimas, jei žmogus tik prašytų iš Dievo naujų dovanų, bet Jam nedėkotų už gautąsias, su Juo nesijungtų tuo kilnios dvasios dėkingumo, išeinančio iš meilės ir teisingo savęs ir Dievo vertinimo, nuoširdžiu ir atviru pareiškimu. O niekas taip nepažemina žmogaus, kaip savimeilė, kuri nori jį pastatyti viso pasaulio centre ir net Dievo vietoje, bet, nutraukdama ryšius su savo Kūrėju, pastato jį lygiai su neprotingaisiais gamtos tvariniais.

Dievui dėkoti turime už viską. Ne tik, kad Jis mus padarė savo vaikais, turinčiais teisę į amžinybę, bet ir už tą mums sutvertąją gamtą, kurios valdovai esame. Turime dėkoti, kad Jis mums davė tėvus, mus išauginusius ir išauklėjusius. Turime reikšti dėkingumą už draugus, kurie mūsų gyvenimą padaro malonesnį, už saulę, kuri šviečia ir šildo, už tas pavasario laukų gėles, kurios mums džiaugsmo ir pasigrožėjimo teikia, už paukščių čiulbėjimą, žadinantį mumyse kilnius jausmus. Taip pat — už kasdieninę duoną ir visą gyvenimą, už suteiktą laisvę, kuri daro mus skirtingus nuo visos tvarinijos ir leidžia patiems apsispręsti savo gyvenimo kelius.

Dėkoti gali kiekvienas, kuris turi bent kiek išauklėjimo ir mandagumo, bet tikrai būti dėkingu gali tik kilnios sielos žmogus, mokąs teisingai įvertinti kiekvieną dovaną ir tos dovanos teikėją. Tokių iš dešimties atsirado tik vienas, ir tas nebuvo išrinktosios tautos sūnus. O ar iš dešimties krikščionių atsiranda bent vienas, kuris teisingai moka padėkoti Dievui, iš kurio viską yra gavęs.

P. STAKYS

FILMUOJA ISTORINIUS DOKUMENTUS

Didelės istorinės reikšmės dokumentai Vatikane yra nufotografuojami mažose filmose ir gabenami į JAV-bes. Čia yra visokiausių raštų, pradedant Šv. Rašto rankraščiais, baigiant Henriko VIII laiškais Onai Boleyn. Yra taip pat graikų ir lotynų klasikų raštų, kaip Aristotelio, Plutarcho, Hipokrato kūrinių, Šv. Augustino, Šv. Ambraziejaus, Šv. Jeronimo rankraščių. Ypatingesnės knygų iliustracijos nufotografuojamos spalvotomis filmomis. Vatikano archyvuose dirba penkios elektrinės kameros. Darbą finansuoja Kolumbo Vyčiai. Naudojami automatiški įtaisai išaiškinimui, susukimui, skaitymui. Visas darbas manomas baigti 1954 m. pabaigoje. Filmos gabenamos į St. Louis universitetą, JAV-bėse. Kas savaitė atsiunčiama po 40 ritinėlių filmų. Tai medžiagai universitete paskirtos specialios patalpos, kuriose mokslininkai gali ieškoti jiems reikiamų dokumentų. JAV universitetai ir kolegijos tas pastangas vertina, kaip didelį amerikiečių kultūrinį laimėjimą. Mintis nufilmuoti šiuos svarbius Vatikano archyvų ir knygynų dokumentus kilo antrojo Pasaulinio karo metu, kai grėsė pavojus juos sunaikinti.

KOMUNIZMO PAGRINDAI

J. VENCKUS S. J.

MARKSIZMAS — LENINIZMAS RUSIJOJE

Pirmasis kuris supažindino Rusiją su marksizmu, buvo prof. N. Ziber (1844 — 1888). Jis savo paskaitose jau aškiai skelbia Markso teorijas. Bet pati rusų marksistų partija gimė ne pačioje Rusijoje, bet užsienyje, rusų revoliucionierių emigrantų tarpe. Marksistų, arba kaip tada vadinosi, social - demokratų partijos steigėju ir filosofu buvo Georgy V. Plechanov (1856 — 1918). Jis taip pat priklausė ir prie „Zemlia y Volia" organizacijos, bet vėliau neprisidėjo prie atskilusios „Narodnaja Volia", nes jam terorizmo metodai nepatiko. 1880 m. jis emigravo į Vakarų Europą ir atsidūrė pagaliau Genevoje, Šveicarijoje, kur daug rusų revoliucionierių rado politinę prieglaudą. Ten su Paulium B. Akselrodu (nesumaišyti jį su Liubovu I. Akselrodu ir Ida Akselrod'a, Liubovo sesere, kurie taip pat yra žymūs), L. G. Deutsch ir Vera S. Zasulic įsteigė 1883 m. social - demokratų partiją, pavadindami ją neįtariamu vardu: „Gruppa Osvoboždenia Truda" (Darbo Išlaisvinimo Grupė). Pats Plechanov'as daug skaitė, rašė, laikė daug paskaitų ir vertė į rusų kalbą marksistų raštus. Pirmasis socialdemokratų branduolys Rusijoje susikūrė dabartiniame Leningrade 1885 metais. Tuo pačiu laiku Leninas jau išeina į sceną su savo nepaprastu uolumu ir sumanumu.

LENINAS*)

Vladimir Ilič Ulianov — tai yra jo tikroji pavardė — gimė Simbirske, dabartiniame Ulianovske, 1870 m. balandžio 22 d., o pagal seną rusų kalendorių balandžio 19. Jo tėvas buvo pradžios mokyklų inspektorius. Jis buvo rusas, nors komunistų raštai lengvai prileidžia, kad gal tėvo gyslomis tekėjo kiek totorių, čuvašų ir mordavų kraujo. Stalino laikais buvo galima daug rašyti apie Lenino tėvo kilmę, bet mažai tebuvo rašoma, — nes nebuvo leista, — apie Lenino motiną. Buvo trumpai minima, kad Lenino motina buvo „niemka" (vokietė) ir daugiau nieko. Rusai išeivijoje (Novoye Ruskoje Slovo, 1952 liepos 6 d., New York) tikrina, kad Lenino motina buvo žydė. Jos tėvas vadinosi Aleksander Dmitrievič Blank, gimęs Volinijos gubernijoje ir gyvenęs Astrachane. Iš profesijos buvęs gydytojas. Lenino motina buvusi nepaprasta moteris, iš kurios Leninas daug ką paveldėjęs ir daug išmokęs. Kada mirė Lenino tėvas ir kada mirties bausme buvo nubaustas 1887 m. už dalyvavimą atentate prieš Carą Aleksandrą III vyresnysis Lenino brolis, Aleksandras, motina visomis jėgomis pasiaukojo Vladimirui (Leninui). Iš savo motinos Leninas paveldėjo meilę tvarkai, energiją, ištvermę ir kitokius dvasinius gabumus. Leninui visiškai buvo svetima antisemitizmo mintis. Jis nebijojo žydų skirti ir diplomatais, ir pasiuntiniais, ir aukštais valdininkais. Stalinas buvo kitoks. Jis nenorėjo matyt Lenine žydiško kraujo. Nekalbėsime daug apie Leniną, tik tiek pasakysime, kad yra jo nuopelnas, jog bolševikai revoliuciją laimėjo 1917 m. spalio mėnesį. Leninas yra vadinamas "Revoliucijos Inžinierium", jam yra taikomi žodžiai: "La revolution c'est fait homme" t. y., kad revoliucija tapo Leninu. Tikrai galima pasakyti, kad niekas taip nebuvo išstudijavęs pasaulio revoliucijų istorijos metodų, būdų, taisyklių, kaip Leninas. Visi šiandien stebisi, kaip tas žmogus net 54 metų amžiaus nesulaukęs (gimė 1870 m. bal. 22 d., mirė 1923 m. sausio 21 d.) tiek galėjo padaryti. Jau dabar yra išėję jo raštų 35 tomai, o jeigu viską atspausdins, ką Leninas yra parašęs, net ir tuos dalykus, kurių Stalinas nebuvo leidęs spausdinti, tai Lenino veikalai turės 40 tomų. Leninas buvo didelis ir nenuilstamas darbininkas. Jis davė marksizmui naują išvaizdą, todėl šiandien kalbama apie marksizmą - leninizmą, ar net vien leninizmą.

Leninas 1895 m., vos 25 metų vyras, suorganizuoja visus socialdemokratų branduolius į vieną vėliau pagarsėjusią organizaciją: Kovos Sąjunga Išvaduoti Darbininkų Klasę (Sojuz Borby za Osvoboždenie Rabočego Klassa). Viena iš Lenino žymiausių ypatybių buvo tai, kad jis spaudą naudojo labai plačiai: pats daug rašė ir ragino kitus rašyti. Kiti revoliucionieriai labai plačiai naudojo ginklus, pragaro mašinas, kaip jo paties brolis Aleksandras. Leninas ėjo kitu keliu. Kada Leninas išgirdo, kad jo brolis žuvo kartuvėse, ištarė šituos žodžius: „Mes neisime šituo keliu. Tai yra ne tas kelias, kuriuo reikia eiti." Dar yra sakoma, kad Leninas ta pačia proga nusiėmęs nuo kaklo kryželį, kurį rusai paprastai nešioja, ir jį visiškai galutinai numetęs į šalį. 1897 m. įsteigė „Novoje Slovo", (Naujasis Žodis), 1899 m. — „Načalo" (Pradžia). 1898 m. sušaukė savo I Kongresą Minske. Pats Leninas negalėjo būti, nes buvo ištremtas į Sibirą. 1903 m. vyko II socialdemokratų kongresas Londone, kuriame kilo tarp Martovo ir Lenino ideologiniai skirtumai. Lenino pozicija gavo, nors ir nedidelę, balsų daugumą (bolše — daugiau), o Martovas — menše, mažiau. Nuo to ir kilo pavadinimai — **bolševikai ir menševikai.**

1917 m. spalio mėnesis atnešė bolševikams pergalę Rusijoje. Nuo to laiko galima pastebėti kelis periodus:

I-as periodas vadinasi — **Karo Komunizmas**, kuris tęsėsi nuo 1917 m. spalio mėn. iki 1921 pradžios. Tada viešpatavo didelis entuziazmas, pergalės apsvaigimas. Sena santvarka turi būti pašalinta, visos gyvenimo formos turi būti atnaujintos marksizmo dvasioje. Tegul viskas žūsta, tik tegyvuoja komunizmas. Kaip tik tuo laiku kilo civilinis karas, atsirado didelis badas. Pati **Didžioji Sovietų Enciklopedija** pripažįsta savo straipsnyje „Badas", kad tada mirė nuo bado apie 5 milijonai žmonių.

II. — Tada pats Leninas nutarė nusileisti ir sutiko su nauja ekonomine tvarka, kuri nebuvo grynai komunistinė. Šitas periodas tęsėsi nuo 1921 iki 1926 m. Toleravo privatinę nuosavybę, nevertė ūkininkų į kolchozus, galėjo eiti tik, kas norėjo, laisva valia.

III. — 1926 metais naujas, vadinamas industrializacijos periodas, su savo pagarsėjusiais „penkmečiais". Tada prasidėjo priverstinas kolchozų steigimas, dėl kurio įvedimo kilo aštrios kovos su ūkių savininkais (kulakais). Tada kilo šūkis: pravesti tokią industrializaciją, kuri perviršytų Jungtinių Amerikos Valstybių industriją. Prasidėjo partijos valymai, teismai tų, kurie nukrypo į **kairę** (Trockis), į **dešinę** (Bucharinas). Jie vėliau buvo likviduoti. Kova prieš religiją pasidarė itin smarki. Kova ėjo už leninizmo ortodoksiją, už marksizmo mokslo grynumą. Partijos buvo pasmerktas vadinamas „vulgarinis" ir „mechanistiškas" materializmas, tebuvo leista išpažinti tik „dialektinį" materializmą. Gamtos moksluose nebeleido mokyti „mendelizmo" o tik „mičurinizmą", kuris yra rusiškos formos darvinizmas. Tai kovai vadovavo pagarsėjęs akademikas Lysenko.

IV. — Atėjo II Pasaulinis Karas. Tada kilo šūkis: **„Ginti Tėvynę"**. Partija daug kur nusileido, kas labai suklaidino žmones. Atrodė, kad su komunistais galima bus susikalbėti. Buvo pradėta manyti, kad komunistai jau daugiau nebepersekios religijos, bet apsirikta.

V. — Pokarinis periodas. Laimėtas karas suteikė komunistų partijai didesnį prestyžą. Slavofilų tendencijos padidėjo. Beveik visos slaviškos tautos pateko į rusų įtaką. Galima sakyti visos, — tik kiek vėliau Jugoslavija pradėjo spirtis, taip kad Stalinas galėjo sakyti: „Slavų tautos nebebus daugiau neslavų globoje". Kur rusų kariuomenė pasiekė, ten buvo atmestos nekomunistiškos valdžios, o kur nepasiekė, buvo įsiųsti komunistų agentai, kurie turėjo infiltracijos keliu pasiekti visų valdžių įstaigas. Tendencija buvo aiški: drąsiai organizuoti visose šalyse sau palankius elementus, kurie kovotų už komunizmą. Aiškiai matosi noras didžiųjų valstybių kolonijas ir protektoratus sukiršinti, pradedant sukilimus. Ir taip buvo iki Stalino mirties.

VI.—Naujas periodas, kuris prasidėjo su Malenkovu. Netolima ateitis parodys, koks periodas bus ir ką jis atneš komunizmui, Rusijai ir visam pasauliui.

*) Lenin, atrodo, kilo nuo Lenos upės (Lena) Sibire, kur vieną kartą įvyko didelis darbininkų sukilimas, kuris padarė į V. Ulianovą didelį įspūdį.

Budėk

SKAUTŲ SKYRIŲ veda vyr. skltn. Vyt. Namikas

VL. KUPRIS

AUDRINGĄ NAKTĮ SKAUTAI BUDĖJO

(Pabaiga)

Atsikėlė skiltininkas, sukomandavo. Išsirikiavo išvargę, apiplyšę skautai.

— Ar visi?

— Petruko nėra.

Nuaidėjo skiltininko švilpukas. Athėgo uždusęs Petrukas.

— Kur buvai?

— Išnešiau trisdešimt garsaus dailininko paveikslų.

— Gerai.

— Mama! Tėvelio kūrinial iš gelbėti! — sušuko užpakaly mergaitė.

— Skiltis ramiai! Mūsų himnas!

Ir nuaidėjo sename dvare jų žodžiai.

„Mes liūtai galingi narsūs!!
Mūsų girios ir laukai!
Ten, kur skamb' mūs šūkio garsas,
Tuoj iškyla ir darbai!
Nebebijo mūsų žmonės
Ir silpnieji gyvuliai;
Kur tik vargas ir dejonės,
Ten mes broliai ir draugai.
Mes — liūtai, užaugę girioj,
Gamtą mylime karštai,
Daug išmokę ir prityrę,
Dirbam tiksliai ir gerai.
Dievas, Artimas, Tėvynė —
Šventi žodžiai mūs visų,
Mes stipréjam, juos atminę,
Tarp gyvenimo audrų."

Minia žmonių, susižavėjusi žiūrėjo į trumpą, bet tiesią eilę jaunų vaikinų, klausė jų skambios dainos. Tai žemės angelų giesmė! Visi vyrai buvo nusiėmę kepures. Audra, lyg juos pagerbdama, aptilo, nurimo. Jie stovėjo akivaizdoj minios permirkę, kruvini ir nepažįstami, lyg iš dangaus atsiųsti.

— Atleisk, jaunuoli, — priėjo ponas prie skiltininko. — Užmiršk tuos žodžius, kuriuos nedėkingos mano lūpos tau vakar ištaré. Tu už mano akiplėšiškumą davei brolišką, parodei karžygišką drąsą ir pasišventimą.

Per seno grafo veidą riedėjo stambios ašaros. Jo išdidumas ir žiaurumas ištirpo brolišką skautų meilės ugnyje. Ir ne vienas grafas verké, — verké ir skautai ir visa minia.

Grafas tęsė:

— Atleiskite, jauni pasaulio riteriai, ir priimkite mano, šiuo metu labai pigią, padėką. Šie rūmai ir visa, kas juose liko, netrukus sudegs, bet jūsų šios nakties žygis liepsnos ilgus metus žmonių širdyse, ir ta liepsna nesilpnės, o stiprės, primindamas žmonėms tikrąjį broliškumą...

Jo balsas drebėjo, kaip niekuomet nedrebėjo, o akyse švietė tas, kas niekuomet nešvietė.

— Mano ir mano brangių žmonių išgelbėtojai, kad ir visa, ką turiu, jums atiduočiau, — vis dar likčiau skolingas. Gal kas kitas, didesnis ir turtingesnis už mane, jums užmokės...

Jo balsas nutrūko. Jis paémė savo vietoj sustingusį skiltininką už rankos ir privedė prie dukterų.

— Štai, jūsų neužmirštamo drąsumo kaltininkės... Jūsų veidas kruvinas... Tik viena sveika akis... alpsti...

Žmonės subruzdo. Ponia apalpo. Prišoko skautai, sanitaras.

— Greičiau mano automobilį! — šauké grafas.

Tuoj iš dvaro išvažiavo taksi: išvežė sužeistąjį į ligoninę. Su juo išvažiavo skautas Vilutis.

Kai vėl išaušo giedrus rytas, kai medžiuose ir žoléje juokési brilijantai, iš dvaro į mišką išėjo būrelis skautų. Jie išėjo iš léto, pavargę, bet akys švietė, kaip giedrią dieną sauluté.

Po to, kai berniukai išėjo į mišką, atvyko kariuomenės gaisrininkų komanda ir likvidavo gaisrą. Seni prityrę gaisrininkai stebėjosi skautų pasišventimu ir drąsa. Vienas gi pasididžiavo:

— Ir aš esu skautas. — Čia pat ant krūtinės parodé žaliame fone trilapę skautų leliją.

*

Vieną dieną į dvarą iš stovyklos atvyko berniukas ir pranešé, jog skiltininkas grįžo iš ligoninės ir prašo ponus atsilankyti.

Po valandėlės vienaakis skiltininkas nuoširdžiai sveikinosi su ponais, kurie su tokiu nusižeminimu žiūrėjo į jo vieną gyvą ir šildančią akį. Stovykloje grafai pamaté kelis nepažįstamus ponus ir vieną seną pulkininką, su kuriais tuojau skiltininkas supažindino.

Po pusvalandžio prie iškeltos tautiškos véliavos senasis pulkininkas padėkojo skautams už jų nuopelnus ir kiekvieną tėviškai pabučiavo.

Vėl suskambėjo galingas „liūtų" skilties himnas. Platūs šilai kartojo aidais jo žodžius, o sidabriné Neris skubėjo į Nemuną savo džiaugsmo apsakyti.

Išvažiavo grafas Tolševičius iš savo seno dvaro, išvyko, išsiskirsté skautai, bet žmonės, praeidami pro griuvėsius, ilgai dar minės tą audringą naktį...

---

* Trečioji tarptautiné skautų konferencija įvyko š. m. vasario 20—25 d. Habanoje, Kūboje. Buvo atstovaujami skautai iš 15 Pietų Amerikos valstybių, Kanados ir JAV. Skautės, R. Kryžius ir UNESCO buvo prisiuntę savo stebėtojus. Tarptautinio Komiteto pirmininku išrinktas Romeo Jaim (Kūba).

* Iš "Aušros" tunto Vokietijoje 6 skautai vyčiai vyksta pasaulinén skautų vyčių stovyklon Kanderstege, Šveicarijoje, ir du oro skautai — į vokiečių skautų sklandymo kursus.

* Anglijos princesė Margaret sutiko būti Britanijos Imperijos vyr. skaučių vyriausia vadovė.

("M. V." ir "Sk A." 4—6 nr.)

* Australijoj Melbourno lietuvių oro skautai pasirinko sau Dariaus -Giréno testamentą, kaip tremties jaunimo "credo" — neatliktą pareigą po okupanto jungu kenčiančiai Lietuvai. Tam ir buvo įsteigtas Dariaus-Giréno fondas, pilnateisiu pavadinimu: Australijos Rajono Oro Skautų Fondas — "AROS" Fondas, kurio pagrindiniu tikslu užsibrėžta pagelbėti lietuviškam tremties jaunimui užvaldyti Australijos oro erdvę apleistos tėvynės tikslams.

Tam tikslui numatyta įsigyti dirbtuves, kur būtų galima statyti ir laikyti sklandytuvus, mokyti bei organizuoti lietuvių skautišką jaunimą su mechanišku darbu ir jame tobulintis. Taip pat numatytas praktiškasis mokymasis sklandyti. Be to, norima ugdyti jaunime idėją Dariaus-Giréno testamento dvasioje, ruoštis Lietuvos atvadavimo darbui ir, jei sąlygos leis, skristi į Lietuvą lietuvių rankom vairuojamais léktuvais... Fondą įsteigé ir jam vadovauja G. Janulevičius.

* * *

Kartą pas pulko gydytoją atėjęs viršila paprašé, kad apžiūrėtų jo kuopos kareivį Jonaitį.

— Elgiasi nepaprastai keistai, daktare. Vaikšto po rajoną, rankiodamas popierius, ir paémęs sako: "Šis ne!"

Tuo pat metu įbėgęs kareivis Jonaitis pradėjo versti popierius, kurie buvo ant gydytojo stalo. Bet kiekvieną paémęs meté žemén tardamas: "Šis ne!"

— Sūnau, — sako jam susirūpinęs gydytojas, — labai tave atjaučiu, bet, man atrodo, kad nebegalési likti kariuomenéje. Viršila, aš juo pasirūpinsiu, jūs gi eikit atnešti atleidimo raštą.

Viršila greit grįžo su atleidimu, kurį įteiké Jonaičiui. Šis, žvilgteréjęs į atleidimo raštą, prasišiepé iš džiaugsmo ir, prataręs "Šis taip!", dingo.

* * *

* Tautos šventėje visi skautai-és dalyvauja uniformuoti ir organizuotai. Tiksli data bus paskelbta véliau.

TAUTOS ŠVENTĖ IR MINDAUGO MINĖJIMAS

Lietuvių Tautos Šventės, kuri yra rugsėjo 8 d., minėjimas šiemet jungiamas su Lietuvos karaliaus Mindaugo minėjimu ir nukeliama į vėlesnę datą. Minėjimą rengia Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje su jam priklausančiomis ir prielankiomis organizacijomis. Tiksli minėjimo diena bus paskelbta kitame "Laiko" numeryje ir per "Lietuvos Aidų" radio valandėlę.

— Klausyk, Onute, girdėjau, kad tu susižiedavai su Mykolu. Ar jis nesisaké, kad mudu taip pat buvome susižiedavę?

— Ne. Smulkmenų jis man neaiškino, tik pasisaké, kad gyvenime esąs pridaręs daug įvairių klaulysčių, kurių dabar gédinasi.

TEMPERLEY

PRANEŠIMAS

ARLB Temperley Apylinkės Valdyba kviečia visuotinį savo narių susirinkimą, kuris bus rugsėjo 6 d. 16 val., sekmadienį, p. Repečkų namuose, c. Avellaneda 1001, Temperley. Susirinkimas bus laikomas teisėtu, nežiūrint atsilankiusių narių skaičiaus.

PASTABA: skelbtasis susirinkimas š. m. rugpiūčio 16 d. dėl blogo oro neįvyko. VALDYBA.

LAUKIAMA GERO DERLIAUS

Daugumas temperliškių turi savo namelius ir prie jų didesnius ar mažesnius savo sodus. Šiemet jie ypatingai gražiai žydi ir žada gražų bei gausų derlių.

PASISTATĖ NAMĄ

Mūsų tautietis p. Simonas Želnys pasistaté gražius mūro namus Florecio Varela mieste. P. S. Želnys yra ilgametis "Bieckert" alinės darbininkas ir dar nevedęs. Tikisi, kad dabar, turėdamas nuosavą pastogę, lengviau galės susirasti gerą ir rimtą gyvenimo draugę. — Koresp.

Temperley lietuvių "Aušros" choras savo vadovo p. Ig. Valantinavičiaus vardinių proga.

BERISSO

"NEMUNO" DR-JOS SUKAKTIS

"Nemuno" Dr-ja, švęsdama savo 44 metų sukaktį, susilaukė daug svečių, kurie net netilpo jos turimose patalpose. Svečių tarpe matėsi Villa Lugano Lietuvių Centro ekskursija iš apie 50 žmonių ir Susivienijimo apie 80 žmonių, kurie su savo vadovais atvyko pasveikinti šią seną Argentinos lietuvių organizaciją.

Po trumpos programos vedėjo Leono Ivoškevičiaus įžangos žodžio kalbėjo "Nemuno" Dr-jos pirm. p. Pr. Dulké, nušviesdamas draugijos svarbą ir uždavinius lietuvių tarpe. Po to seké sveikinimai. Raštu sveikino "A. L. Balsas" ir Klubas, žodžiu sveikino J. Mičiūdas Lietuvių Centro vardu, V. Stundžia — "Mindaugo" Dr-jos vardu, P. Gudelevičius — "Laiko" vardu, P. Stalioraitis — S. L. A. vardu ir tos pačios organizacijos sporto klubo vardu P. Vaiseta. Visiems padėkojo Dr-jos sekretorius J. Miškinis (s).

Kalboms pasibaigus, seké meninė dalis. Buvo suvaidinta ispanų kalboj dviejų veiksmų komedija "El Naufrago Vincente". Dar solo padainavo Nelida Raselytė, pianu pritariant p. Rukšėnaitei. Programa buvo pravesta gerai ir nuotaikingai. — L. K.

* P. Ona Oksienė - Telmontienė po sunkios operacijos išėjosi pas p. p. Petraičius, o dabar jau grįžo namo. Linkime ligonei greitai pasveikti.

ROSARIO

STATYBA ŽENGIA PIRMYN

Mūrijimo darbai jau beveik baigti. Bažnyčios bokštas išvarytas jau iki reikalingo aukščio. Trūksta dar cementinio smaigalio ir kryžiaus. Taip pat gerai pirmyn pavaryti bažnyčios stogo dengimo darbai. Langų rėmai jau sudėti. Didžiosios bažnyčios durys jau įdėtos.

Namas iš lauko pusės jau tinkuojamas, pradėti jau tinkuoti ir kambariai. Elektra jau suvesta. Reikalingi vamzdžiai sudėti. Taigi, žingsnis po žingsnio einama jau prie pabaigos. Dažymas, mosaikų sudėjimas, langų ir durų įrengimas dar pareikalaus gerokai laiko, bet tikimasi, kad lapkričio mėn. ta didžioji statyba bus visai prie pabaigos, o gal ir baigta. Šv. Kazimiero bažnyčia bus Dievo garbei, o lietuviams pasididžiavimas argentiniečių akyse.

CIRKAS "KAUNAS"

Pas mus atvyko cirkas "Kaunas" ir jau kuris laikas darbuojasi, rodydamas savo įdomybes. Jį lanko ir lietuviai ir jiems buvo leista veltui įeiti. Pradžios mokyklos vaikams visiems leidžiama papigintomis kainomis, tik 1 pesas. Dabar visame Rosario mieste tik skamba cirko vardas Kaunas. — Rosarietis

*Kaz. Matulaitis serga jau vienuolika ménesių. Koja vis neišgyja. Žmonos prižiūrimas, gydosi savo namuose.

* Adelė ir Jurgis Vajegos nupirko Narų klubo didelę nuosavybę su maždaug 2000 kv. metrų žemės. Pirko gera varžytinių kaina. Pinigų, kurių trūko, lengvai pasiskolino iš geraširdžių tautiečių.

* Choro arbatėlė gerai pavyko ir davė gražaus pelno lietuviško kryžiaus išlaidoms padengti.

* Rosario Lietuvių Bendruomenė rengiasi pirkti labai gerą garsiakalbį. Išde yra tam pakankamai pinigų.

* R. L. Bendruomenė rengia didelius pietus - asado mūsų bažnyčios stogo uždėjimo užbaigtuvėms. Išsijudino tam reikalui visa lietuvių kolonija.

* Antanas Glaveckas iš Buenos Aires buvo atvykęs pas savo gerus pažįstamus į Rosario.

Krauju nudažyti turtai Persijoje

Tūkstančio ir vienos nakties pasakos arabų kraštus padaré legendarinius. Atrodé, bent tada, kai buvome jauni, kad visą anų Mažosios Azijos riebių kalifų ir malonumais pertekusių vizirių gyvenimą sudaré tik pasakos, sekamos ištisomis naktimis. Bet tie laikai jau praéjo, kaip praéjo lakiojantieji kilimai ir turtingi staliukai. Iranas, arba Persija, kur daugumas tų pasakų gimé, nustojo būti rytietiškų legendų kraštu ir virto moderniųjų kovų vieta. Ir dabar kovojama jau ne dėl haremo moterų ar brangiųjų akmenų saujos, bet... dėl žibalo šaltinių.

Anksčiau šiose skiltyse buvo rašyta apie "juodąjį auksą", kurio vertę gerai suprato anglas William Knix D'Arcy, išgręždamas pirmuosius žibalo šulinius. Prancūzas Jacques Morgan parodé pasauliui didžiausią turtą tų laukų, kurie iki tol buvo taip neturtingi. Buvęs kazokų puskarininkis Rezha Pahlevi I, — miręs tremtyje 1941 m., — įkopęs į persų sostą, pirmasis žibalo turtus, peréjusius per daugelį godžių ir galingų rankų, panaudojo savo tautos gerovei. Jo jaunas sūnus, paveldėjęs sostą, buvo pasiryžęs daryti didelės reikšmės sprendimus. Jis leido painiai savo krašto politikai, vedamai grynai musulmonišku būdu, — tai reiškia, nevertinant žmogaus gyvybės, — eiti sunkiais ir žiauriais keliais.

Aukščiausią įtampą ši "žibalo politika" pasieké, kai valdžios pryšaky atsistojo mums jau žinomas Dr. Mahomedas Mossadegh. Jis yra advokatas, gimęs 1881 m. Kilęs iš šeimos, giminingos Kadjar šachų (karalių) dinastijai, valdžiusiai Persiją prieš Pahlevi. Svarbias vietas jis užémé jau nuo 1916 m. ir atsargiai ruošési savo ateities planams. Protestuodamas prieš Rezhos Pahlevi I iškėlimą į sostą 1925 m., jis pasitrauké nuo aktyvios politikos ir tepasirodé tik 1944 m., netikrumo ir chaoso pasaulyje laiku. Jis vėl išėjo su protestu, priešindamasis prekybinės sutarties sudarymui su Sov. Rusija, galingu, bet blogu Persijos kaimynu, ir kartu organizavo Tautinį Frontą aštriai kovai prieš anglų įtaką. Generolas Razmara, tuo metu stovėjęs vyriausybės pryšaky, buvo anglų draugas. Jis buvo nužudytas, kas yra taip dažna rytuose.

1951 m. gen. Razmarą kruvinu būdu pašalinus, Dr. Mossadegh tų pačių metų gegužės mėn. sudaré ministerių kabinetą ir tuoj pravedė žibalo versmių suvalstybinimo įstatymą. Tamsi ir dideliais sukrėtimais atžyméta pasaulio politika pradėjo tam asketiškos išvaizdos ir verkšlenančio veido persų vadui skirti vieną iš pirmųjų tarptautinio susidomėjimo vietų. Jo ašaros ir dažnas gripas buvo jo politiniai ginklai, kuriuos jis naudojo nebrangindamas. Iš lovos tvarkomi politiniai reikalai, pradėti kaip nacionalisto, vėliau kas savaitę émé darytis raudonesni, kai komunistiné Tudeh partija įgavo daugiau įtakos. Šios partijos įtakoje buvo padaryta salpta, persams pražūtinga sutartis su Sov. Rusija.

Pereitų metų liepos mėn. Mossadegh mėgino perimti į savo rankas Gynybos ministeriją, bet dabartinis šachas Rezha Pahlevi II griežtai pasipriešino. Mossadegh paleido kabinetą. Po penkių dienų jis sudaré naują vyriausybę, kuri taip pat griuvo. Tada kabinetą sudaré nuosaikesnis politikas, Ghavam El Sultaneh, bet Mossadegho šalininkai, sukėlę riaušes, kuriose buvo sunkiai sužeistas ir šacho brolis, priverté jį atsistatydinti ir bėgti iš savo krašto. Mossadegh galutinai paémé valdžią į savo rankas ir paleido parlamentą, išvydamas iš ten savo priešininkus. Po neaiškių rinkimų naujasis parlamentas šių metų pradžioje jam suteiké pilnus ir neribotus valdžios įgaliojimus ir davė teisę išvalyti kariuomenę nuo nepatikimų karininkų. Tačiau susikirtimas vis aštrėjo. Balandžo mėn. Mossadegh paskelbė susekęs kariuomenės daromas "intrygas" prieš vyriausybę.

Rugpiūčio 16 d., po nepavykusio šachui ištikimos kariuimenės sukilimo, jis turėjo bėgti iš Persijos į Bagdadą, Irake. Užtai buvo apskelbtas silpnuoliu ir bailiu. Tačiau naujausieji įvykiai parodé, kas geriau apskaičiavo savo turimas jėgas ir šalininkus. Didžiajai tautos daliai įgriso nuolatinės kovos ir ekonominis skurdas, atsiradęs po staigių ir neapskaičiuotų reformų. Kariuomené atsistojo šacho pusėje ir, po žiaurių kovų, nuverté diktatoriumi pasidariusio Mossadegho vyriausybę. Jis pats pakliuvo į priešo rankas, o jo likimas bus sprendžiamas, jei įvykiai nepasikeis, persiškam teisme, kuris mažai teturi pasigailėjimo.

Tačiau ir po šių įvykių net artimoji šio pasakų ir "juodojo aukso" krašto ateitis yra nežinoma ir neatspėjama. Apie tai kalbama Teherano gatvėse, Abadano žibalo versmių palapinėse ir kalnuotoso krašto srityse, kur dar kovoja nenugalėtos buvusio pirmininko šalininkų grupės. Dėl to ginčijamasi ir su nerimu stebima tolimesnė įvykių eiga didžiuosiuose pasaulio politikos centruose. Persijos "juodojo aukso" turtai jau nudažyti krauju, ir niekas nežino, kiek kraujo jie dar pareikalaus.

Montevideo lietuviai

LIETUVIŲ JĖZUITŲ VYRESNYSIS URUGVAJUJE

Rugpiūčio 8 d. iš JAV-bių buvo atvažiavęs Dr. Bronius Krištanavičius, lietuvių jėzuitų vyresnysis. Jis yra kilęs iš neturtingos šeimos, nuo Utenos, bet savo gabumų ir nenuilstamo darbo dėka padaré savo gyvenime daug gero. Jis vadovavo 8 metus Popiežiaus Šelpimo Komisijai Š. Italijoje. Tūkstančiam neturtingų žmonių parūpino maisto, darbo ir pastogę. Staté mokyklas, senelių namus ir koplyčias. 1952 m. buvo paskirtas viršininku lietuviams jėzuitams, gyvenantiems laisvajame pasaulyje, nes pasilikę Lietuvoje, pagal turimas žinias, yra ištremti į Rusijos gilumą.

Gerb. T. Krištanavičius, norėdamas geriau susipažinti su lietuvių kolonijos gyvenimu, aplanké keletą šeimų, kalbėjosi su įvairių organizacijų atstovais, taip pat aplanké Montevideo arkivyskupą. Jis turėjo progą susipažinti ir kalbėtis su Kat. Moterų Dr-ja ir su kolonijos Kat. Jaunimu. Daug tarėsi su būsimos lietuvių parapijos vadovais. Nuoširdūs mūsų tautiečiai paliko svečiui gražų įspūdį, o taip pat ir T. Krištanavičius patiko visiems, kurie su juo kalbėjosi ir matėsi.

Tikrai įspūdinga buvo atsisveikinimo diena rugpiūčio 16 d., sekmadienį. Didžiulė TT. Kapucinų bažnyčia buvo pilna, kai svečias laiké šv. Mišias ir pasaké pamokslą. Nuoširdūs svečio žodžiai paliko gilų įspūdį. Mišių metu gražiai giedojo vyrų choras.

O kas galės užmiršti atsisveikinimo vakarą? Nors oras buvo blogas, bet žmonių buvo daug. Šeimininkių paruošti užkandžiai buvo gausūs ir skanūs. Mūsų kolonijos jaunimas šauniai pravedė vaišių vakarą, vaišindamas svečius. Per vaišes T. Krištanavčius turėjo progą su kiekvienu tautiečiu asmeniškai pasikalbėti.

Garbingasis svečias išvažiavo pirmadienį, rugpiūčio 17 d. Jo išleisti į aerodromą susirinko būrelis malonių tautiečių. Jų tarpe buvo ir Min. dr. K. Graužinis su Ponia. G. T. Krištanavičius išvyko pilnas gražių atsiminimų apie Montevideo lietuvius ir su tvirta viltimi, kad lietuvių kolonija šiame mieste augs ir bujos Dievui ir Tėvynės labui.

Dar tebeviešint T. Krištanavičiui Montevideo mieste, prasidėjo lietuvių bažnyčios statyba. Ši istoriné diena, — rugpiūčio 13-toji — bus visiems atmintina. Statybai vadovauja architektas Pérez de Castillo.

GRAŽI SUKAKTIS

Rugpiūčio 19 d. Lietuvos Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministeris P. Amerikai Dr. K. Graužinis kukliai paminėjo savo laimingo vedybinio gyvenimo 24 metų sukaktį. Svečių tarpe buvo ponai Grišonai, K. Čibiras, Ad. Gabaliauskiené, kun. Grigaliūnas, kun. Venckus ir kt. Svečiai nuoširdžiai Dr. K. Graužinio šeimai linkėjo gražių ir laimingų ateities dienų.

Viktoras Cieslinskas, Urugvajaus lietuvis, priima urugvajiečių krepšininkų priesaiką prieš XV Pietų Amerikos olimpiadą.

Montevideo, 1953 m. VIII. 31 d.

J. M.

Gerb. "Laiko" Redaktoriui,

c. Mendoza 2280, Avellaneda.

Didžiai Gerbiamas Redaktoriau.

Neatsisakykite patalpinti savo laikrašty, žemiau paduotą pareiškimą:

Šiandien patyriau, kad mano parašas figūruoja lietuvių komunistų peticijoj, kuri buvo įteikta 1947 m. Kadangi aš esu priešinga šiai ideologijai ir niekad nebuvau pasirašinsi po tąja peticija, tad griežtai protestuoju dėl mano pavardės savavališko klastojimo ir reikalauju, kad šis parašas būtų panaikintas.

Su aukšta pagarba

Sofia Urbaitė Daknienė.

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnuja patys šeimininkai.

* **„LIETUVA"** Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584.

* **„PENSION LITUANA"**, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik $ 17.

* **„ŽEMAITIJA"**. Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

* **CONDOR HOTEL**, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik $ 19.

* **KAZIMIERAS STANKŪNAS** vasaros mėnesiams įsnuomuoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba. Dėl sąlygų kreiptis laiškų į savininką arba teirautis „LAIKO" red.

„LAIKO" SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 26-9027.

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

RADIO TECHNIKAS
V. RAMANAUSKAS
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64-4154

„LIETUVIŲ DIENOS"
Vienintelis pasaulio lietuvių iliustruotas žurnalas.
„LIETUVIŲ DIENŲ" kiekviename numery telpa virš 40 didelių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.
„LIETUVIŲ DIENOS" duoda įdomių straipsnių, beletristikos, poezijos, įvairios kitos informacijos.
„LIETUVIŲ DIENŲ" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Prašykite, kad Jums „LD" užsakytų Jūsų giminės bei pažįstamieji J.A.V-se. Metiné prenumerata 4 dol.. Administracijos adresas: „Lietuvių Dienos" 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. USA.

Lietuviai visame pasauly

AUSTRALIJA

* **Karaliaus Mindaugo Institutas** savo metiniame susirinkime painformavo visuomenę apie savo nuveiktus darbus ir užsibrėžtus mokslinius bei kultūrinius planus. Instituto direktorius dr. P. V. Raulinaitis ruošia mokslinę studiją lyginamosios teisės srityje apie prekybines bendroves, kaip medžiagą teisinei iš okupacijos išlaisvintos Lietuvos organizacijai. A. Zembribas-Zubras ruošia studiją apie "Lietuvių Tautos problemą", kuri išeis nemažiau kaip 200 psl. knygos formoje ir apims lietuvių tautos problemą psichologijos ir filosofijos šviesoje, paliečiant Lietuvos politiką ir meną. Dail. A. Vaičaitis ruošiasi pasirodyti su meno kūrinių darbais parodoje. Kun. P. Vaseris, bo bendrų kultūros filosofijos studijų darbų, ruošia išsamią studiją apie Lietuvos bažnytinės provincijos metropolito arkiv. J. Skvirecko asmenį ir darbus. B. Zumeris ruošia veikalą apimantį lietuviškąjį jaunimą liečiančius pedagogikos, psichologijos, kultūros ir istorijos klausimus, susietus su tautos dabartimi ir ateitimi, o be to jis renka medžiagą apie lietuvių tautos revoliucinį aktingumą amžių bėgyje. Kitą instituto nariai taip pat yra veiklūs, bet kol kas jie dar neskelbia visuomenei apie savo pasirinktus mokslinius darbus. Karaliaus Mindaugo Institutui gabiai vadovauja dr. P. V. Raulinaitis.

* Sirjatavičius šiemet laimėjo Melburno stalo teniso meisterio vardą.

KORDOBA

* **Jonui Galevičiui**, nežymiai į akmenį susižeidus kojos pirštą, prisikabino gangrena ir liepos 28 d. koją operacijos būdu aukščiau kelio buvo nupiauta.

* **M. Šaranskaitę Kraujelienę - Raugevičienę** jos nuomininké (vietiné) rugpiūčio 5 d. prie p. Raugevičienės namų trimis peilio smūgais pavojingai sužeidė. P. Raugevičienė paguldyta San Roque ligoninėje, o užpuoliké policijos areštuota ir laukia teismo.

* **Povilas Gabrėnas**, aviacijos mechanikas vyr. leitenantas, rugpiūčio 5 d. lėktuvo katastrofoje labai smarkiai nukentėjo. Gydytojų stropiai prižiūrimas, guli D. A. S. A. ligoninėje, antrame aukšte, 214 saléje. Toje nelaimėje iš šešių lakūnų du žuvo, o iš keturių likusių — mūsų tautietis labiausiai nukentėjęs. Net šešioms dienoms praėjus nuo katastrofos, ligonis dar nebuvo atgavęs pilnos sąmonės. Gydytojai yra įsitikinę, kad P. Gabrėnas pasveiks.

* **R. Jospaitis** iš Kordobos išvyko į Sebastian Elcano miestelį, kur jo motina to miestelio ligoninėje darbuojasi kaip gydytoja.

MŪSU MIRUSIEJI

MIRĖ ST. GLAZAUSKAS

Rugpiūčio 15 d., po sunkios ir ilgos širdies ligos, miré mūsų tautietis Stepas Glazauskas, 50 metų amžiaus. Velionis buvo gimęs 1903 m. sausio 18 Kelméje, Raseinių apskr. Argentinon su žmona ir dviem vaikais atvyko 1929 m. Ilgą laiką dirbo alaus darykloje Cerveceria Palermo S. N. Dideliame nuliūdime paliko žmoną Sofiją Prangauskaitę Glazauskienę, sūnų Leoną, dukteris Jadvygą ir Leticiją. Palaidotas rugpiūčio 16 d. Chacarita kapinėse. Gyveno Canning 1629, Bs. Aires.

* **Anastazija Šleževičiuté Augustinavičienė**, 49 metų, trumpai pasirgusi, miré rugpiūčio 13 d. Jos vyras buvo miręs prieš 7 metus. Dabar liko našlaitis 17 metų sūnus Mečislovas. Taip pat nuliūdę liko sesuo, ir artimi giminės. Palaidota sekančią dieną Sarandi kapinėse.

* **Povilas Matiukas**, būdamas ligoninėje, išmoko daryti įvairius dėos dirbinius su meninias ornamentais. Jis susilauké tiek užsakymų, kad jau artimoje ateityje tikisi savo dirbtuvėlę išplėsti iki 10 darbininkų.

ANGLIJA

* **Anglijos lietuviai** atostogų vyksta į Vokietiją, ypač tie, kurie ten turi giminių. Vokiečių konsulatas Londone jau išdavė visą eilę vizų. Vykstant į Vokietiją leidžiama išsivežti 50 svarų čekiais ir 5 svarus grynais pinigais. Kelioné ten ir atgal kaštuoja 15 svarų.

* **Inž. S. Šalkauskas** išrinktas Anglijos Fizikos Instituto nariu. Jis yra jau tarptautinėje plotmėje pasižymėjęs išradėjas. Neseniai Kopenhagoje, tarptautinio rentgenologų kongreso metu, įvyko ir elektromechaninių įrengimų paroda, kurioje buvo išstatyta eilé inž. Šalkausko konstrukcijos darbų.

ITALIJA

* **Italijos dienraštis** "Il Quotidiano" liepos 26 d. laidoje ilgu straipsniu priminė Pabaltijo valstybių okupacijos sukaktį. Straipsnio autorius — žinomas čekoslovakiškos kilmės amerikietis žurnalistas G. E. R. Gedye. Jis ilgą laiką buvo "New York Times" korespondentu Maskvoje ir iš arti stebėjo Pabaltijo valstybių okupacijos eigą. Autorius vaizdžiai aprašo, kaip Lietuva, Latvija ir Estija prieš jų valią buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą ir kaip buvo sugriauta jų kultūriné ir socialiné bei ekonominé gerové.

JUNG. AMER. VALSTYBĖS

* **Per šių metų pirmąjį pusmetį** BALFas išsiunté į Europą tremtinių šalpai: 35.670 svarų riebalų už $ 5.138,48, 83.066 svarų rūbų, avalinės ir lovoms patalinių už $ 58.226,50 ir pinigais $ 18.557,54, viso $ 111.922,54. Federaliné Amerikos valdžia per BALFą paskyré lietuviams tremtiniams Europoje pieno miltelių 660.000 svarų, vertės $ 10.200. Iš vieno svaro pieno miltelių gaunama 4 kvortos pieno. Urmo kaina pieno miltelių svaras kainuoja 17 centų. Valdžia paskyré BALFui šiuos pieno miltelius nemokamai. Pirmoji dalis šios siuntos - 25.000 sv. jau išsiųsta į Vokietiją ir Austriją. Netrukus bus išsiųsta likusi dalis. BALFo centro valdyba veda derybas su valdžios atstovais, kad paskirtų tremtiniams didesnį kiekį sviesto.

* **Pagal naują Amerikos imigracijos įstatymą** galės į Ameriką atvykti dar 214.000 imigrantų, tarpe jų 90.000 tremtinių vokiečių ir nevokiečių. BALFo centro parėdymu, BALFo šalpos komisijų pirmininkai Europoje turi sudaryti pilnus vardinius sąrašus. Aštuoni senatoriai ir 24 atstovų rūmų nariai yra įnešę naują pagrindinio imigracijos įstatymo projektą. Būtų panaikintos kvotos atskiriems kraštams, o įsileidžiama kasmet 251.000 imigrantų, atsižvelgiant į bendrus JAV interesus. Tuo įstatymu galėtų imigruoti ir šeimos nariai tų ateivių, kurie jau gyvena Amerikoje, ir politiniai tremtiniai bei tokie asmenys, kurių atvykimas Amerikai gali būti naudingas. Tik komunistams ir fašistams pagal naująjį įstatymą būtų uždrausta imigruoti.

* **Lietuvos Generaliniam Konsulatui** New Yorke šiemet liepos mėn. suėjo 30 metų. Dabartinis generalinis konsulas J. Budrys tas pareigas eina nuo 1936 m. rugsėjo 3 dienos.

* **Kunigų Vienybės Seimas** Chicagoje įvyks rugsėjo 16—17 d. Ta proga bus ir Kauno arkiv. Metropolito J. Skvirecko 80 metų jubiliejaus paminėjimas.

KANADA

* **Kanados lietuvių prekybininkų, pramonininkų ir amatininkų Sąjungos "Verslas"** Toronto valdyba nutaré išleisti vienkartinį informacinį leidinį "Lietuviai Kanadoje". Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba yra numačiusi išleisti leidinį "Kanados Lietuviai", kuriame turės atsispindėti daugiausia istoriné ir kultūriné lietuvių įsikūrimo Kanadoje raida.

* **Prof. Dr. A. Paplauskas-Ramūnas**, dėstąs Ottawos ir Montrealio universituose, pasirašė su Herderio leidykla Freiburge, Vokietijoje, sutartį bendradarbiauti jos leidžiamoje didžiojoje Pedagoginių Mokslų Enciklopedijoje.

* **Lietuviai jūrininkai** V. Juodviršius, B. Laurinavičius, T. Lekavičius ir E. Matukas jau pusantrų metų tarnauja estų prekybiniame laive "Davaibe", kuris plaukioja po Panamos vėliava.

* **Tautininkų Sąjungos Kanados** skyrių suvažiavimas įvyko Toronte. Suvažiavime nutarta ir toliau centro pareigas pavesti Montrealio skyriui.

KOMPOZITORIUS VYTAUTAS KERBELIS

gretimam Lietuvių Salės kambary duoda piano pamokas. SPECIALUS METODAS NETURINTIEMS NAMUOSE PIANO.

Patartina kreiptis greičiau, nes mokinių skaičius ribotas.

KREIPTIS KASDIEN į VYT. KERBELĮ arba „LAIKO" Administraciją.

CASA "MITRE"

Laidotuvių aptarnavimas
Automobiliai vestuvėms

Ved. Stasys Albertas Timinskas

7 de Mayo 1901, 4 de Junio
(Prieš Poliklinika "EVITA")

PARDUODAMAS SKLYPAS

1100 kv. metrų lietuvių apgyventoje vietovėje prie Calamuchita ežero. Kordobos prov.

Kreiptis į ANTANĄ JANCĮ, c. Billinghurst 1647, Buenos Aires, T. E. 83 - 1440

* **MOTERU GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY"**. Ivairiausiu madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metu praktika. Sav. Henrikas Lukašević ius: Leandro N. Alem. 818, Banfield.

* **ČIUŽINIU, UŽUOLAIDU DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ.** Parduodama bovelna, vilnos, ivairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

V. MAČERNIS y Cia

atlieka gelžbetonio (hormigón armado) ir visus statybos darbus greitai ir sąžiningai.

Teirautis:

JUNCAL 1258 — Buenos Aires.
T. E. 41-1859.

o o
o FOTOGRAFUOJU o
o organizaciju, šeimu ir pavieniu o
o asmenu šventes bei kitus ivykius o
o Kreiptis laiškų ar asmeniškai: o
o L. KANČAUSKAS, o
o Paso de Burgos 1783-Avellaneda o
o o

* **Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ** Fabrikas
SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS
Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000)
4 de Junio

KRAUTUVĖ „NARUŠIS"
Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* **MINKŠTU KĖDŽIU DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

JUOZO ŠNIPO BATU DIRBTUVĖ ir Cigarečiu Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni

* **HORACIO E. CZOP** fotografuoja vestuviu, gimtadienio, sužiedotuviu, krikšto ir ivairiu švenčiu progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

RUTAS S. R. L.

TARPTAUTINIŲ KELIONIŲ IR TURIZMO ORGANIZACIJA

parūpina lėktuvų ir laivų bilietus papigintomis kainomis.

Florida 1001, PLAZA HOTEL, Buenos Aires,
T. E. 31 - 5269; 32 - 9838.

"KNYGŲ LENTYNA"
602 HARVEY STR.
DANVILLE, ILLINOIS
U. S. A.

Buenos Aires Avellaneda

AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIAI 11 METŲ

Aušros Vartų lietuvių bažnyčia Avellanedoje rugpiūčio 15 d. šventė pašventinimo 11-tąją sukaktį. Kadangi buvo Dievo Motinos Dangun Paėmimo šventė (žoliné) ir tą dieną dalis lietuvių dirbo, tai vakare buvo atlaikytos iškilmingos šv. Mišios. Po pamaldų bažnyčioje buvo gražus minėjimas su įvairia programa Lietuvių Saléje.

Sukakties minėjimą atidaré lietuvių par. klebonas kun. dr. P. Brazys MIC, apžvelgdamas pereitų metų atliktus darbus ir ateities planus. Jis pabrėžė, kad dar reikia užbaigti organizuoti spaustuvę, kad ji turėtų tinkamas patalpas ir gerai galėtų atlikti savo darbus. Ypatingai iškélė naują dalyką, vykstantį lietuvių parapijoje, būtent Marijonų Kongregacijos atnaujintojo arkiv. Jurgio Matulaičio palaimintuoju paskelbimo bylos pradėjimą. Tam tikslui jau yra atspausdinti specialūs paveiksliukai su maldele. Juos reikia platinti ir melstis, kad mūsų tautos sūnus Dievo Tarnas Jurgis Matulaitis būtų greičiau pakeltas į altorių garbę.

Po klebono kalbos p. V. Cibavičiaus vadovaujamas Vyrų Sekstetas padainavo keletą dainų, už kurias pelnytai susilauké gausių plojimų. Gabi deklamatoré Z. Vanagaité padeklamavo atitinkamą eilėraštį. Jaunosios Birutietės, paruoštos p. O Bagdonienės, gražiai suvaidino vaizdelį iš dabartinio mūsų Tėvynės gyvenimo "Pavergtoji Lietuva". Gražiai kelis tautinius šokius pašoko p. V. Namiko vadovaujama Tautinių Šokių Grupė. Visa meniné programa buvo miela susirinkusiems, nes savas menas visuomet pakiliai nuteikia.

Pabaigai atsisveikinimo žodį tarė į JAV-bes išvažiuojąs kun. J. Margis MIC. Jis padėkojo susirinkusiems ir visiems tautiečiams, su kuriais ketvertą metų turėjo malonumą darbuotis, ir pažadėjo, iš Š. Amerikos grįžęs, toliau tokiu pat atsidėjimu tarnauti jų dvasiniams reikalams.

Pirmosios lietuvių bažnyčios Argentinoje sukaktis ir prie jos susispietusių lietuvių atlikti darbai skatina dar didesniu ryžtu tuos darbus tobulinti, kad jie būtų verti Dievo garbei ir Lietuvos bei lietuvių gerovei. — **Pn.**

BIRUTIETĖS SURUOŠĖ IŠLEISTUVES KUN. J. MARGIUI

Kun. J. Margiui, "Birutės" Dr-jos Dvasios Vadui, išvykstant į Š. Ameriką, tos Dr-jos narių iniciatyva buvo surengtos rugpiūčio 16 d. gražios atsisveikinimo vaišės. "Laiko" skaityklos patalpose prie gausiai paruoštų stalų buvo susirinkę netoli šimto žmonių. Pietuose dalyvavo beveik visos "Birutės" Dr-jos narės, lietuvių par. kunigai, lietuviškų organizacijų vadovai ir šiaip būrelis mūsų tautiečių. Buvo pasakyta keletas gražių kalbų su gausiais linkėjimais kelionei ten ir atgal. Pabaigai atsisveikinimo kolbą pasaké pats kun. Margis, pabrėždamas, kad jo kelionės tikslas nėra tik aplankyti savo senutę motiną ir gimines, ne tik atlikti savo vienuolijos reikalų, bet kartu ir gauti naujų jėgų, pasimokyti iš ten gyvenančių lietuvių darbų, daromų Lietuvos išaisvinimui, kad grįžęs galėtų savo patyrimą panaudoti Argentinos lietuvių darbuose. Padėkojo visiems už linkėjimus ir dovanas ir užbaigė "Iki pasimatymo gruodžio ménesį!"

Rugpiūčio 17 d. léktuvu iš Ezeisa aerodromo kun. Margis išskrido į Los Angeles.

IŠKILMĖS ŠV. KAZIMIERO VIENUOLYNE

Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne rugpiūčio 15 d. buvo didelės iškilmės. Tą dieną Seselė Elenisa (Buzaitė) padaré amžinuosius įžadus ir visą savo gyvenimą pasižadėjo tarnauti Dievui. Įžadus, vyskupo įgaliotas, priémė Aušros Vartų klebonas ir Marijonų viršininkas kun. dr P. Brazys MIC, pasakydamas tai progai tinkamą pamokslą. Amžinųjų įžadų darymo iškilmėse dalyvavo Seselės Elenisos tėveliai p. p. Elena ir Pranas Buzai, visos čia gyvenančios Šv. Kazimiero Seserys, ir būrelis kviestų svečių. Sesuo Elenisa yra gimusi Argentinoje. Studijavo šiame krašte ir, Chicagoje atlikus novicijatą, dar keleta metų studijas tęsė Š. Amerikoje. Dabar mokytojauja Aušros Vartų mokykloje.

GRAŽI SUKAKTIS

Rugpiūčio 15 d. Elenutė Develikytė - Pipiraitė, pram. K. ir K. Develikių - Pipirų vyriausioji dukrelė, atšventė savo 15 metų sukaktį. Ta proga jos tėvelių namuose buvo suruošta jauki vakarienė, kurioje, be sukaktuvininkės draugių ir draugų, dalyvavo didelis būrys pramonininkų ir malonių šeimininkų giminių bei artimųjų. Elenutė Develikytė mokosi Nek. Pr. Seserų vedamos gimnazijos trečiojoje klasėje, Lomas de Zamora, o privačiai studijuoja piano ir akordeono muziką. Kaip akordeonistė jau yra keleta kartų pasirodžiusi ir Lietuvių Salės lankytojams.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

Naujosios spaustuvės skoloms mokėti ir "Laikui" aukojo šie Gerbiamieji Rėmėjai:

Po $ 20: O. Andriuškevičienė, A. de Krievs ir A. Malkevičius.

Po $ 10: S. Eidietis, I. Motiejūnas, A. Miščenkienė ir A. Žvirblis.

$ 5: P. Krisius.

Visiems naujiesiems Rėmėjams Spaustuvės Administracija ir "Laiko" Redakcija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

B. SURVILOS MODELIAI PER TELEVIZIJĄ

Žinomo mūsų siuvyklos savininko ir madų kūrėjo p. B. Survilos nauji moteriškų drabužių modeliai rugsėjo 24 d. 7,30 val. vak. bus rodomi per televiziją. Juos rodys pusę valandos. Mūsų tautiečiai, kurie neturi savo televizijos, gali pamatyti tai viešose salėse, kur rodomos televizijos programos. P. B. Survila, atrodo, bus pirmas lietuvis, savo gaminius rodąs televizijoje.

Be to, naujų moteriškų suknelių, paltų ir skrybėlių "Susana" p. Survilos siuvyklos ir parduotuvės patalpose, Esmeralda 823, Bs. Aires, paroda įvyks rugsėjo 14, 15, 16, 17 ir 18 dienomis 5 val. po piet. Parodoje laiką užsisakyti telf.: 31-8446; -4827

Elenutė Develikytė su savo mylimuoju akordeonu. Rugpiūčio 12 d. jai suėjo 15 metų.

VL. URBIEČIO FABRIKO ĮKURTUVĖS

Žinomas fabrikantas Vladas Urbietis, turįs varžtų ir veržeklių fabriką Lanus, užbaigė statyti naują didelį fabrika Mercedes mieste, apie 100 km nuo Bs. Aires. Rugpiūčio 16 d. įvyko naujojo fabriko įkurtuvės, į kurias, nežiūrint smarkaus lietaus, suvažiavo apie 400 lietuvių ir vietinių aukštų svečių. Prie gausaus vaišių stalo kalbas pasaké valstybinio banko ir vietinės didžiosios pramonės atstovai, inžinierių atstovas ir kt. Ta proga iškilmės buvo nufotografuotas ir nufilmuotos.

Pažymėtina, kad pramonininkas Vl. Urbietis statydamas naują fabriką, gerai išsprendė ir socialinį klausimą. Jis, šalia savo fabriko patalpų, pastaté taip pat ir modernius darbininkų namus, kuriuose gali gyventi darbininkai, neturį savo nuosavų namų. Tai ar tik ne pirmas taip krikščioniškai butų sunkumą išsprendęs mūsų pramonininkas. Prie fabriko ir namų įtaisyti gražūs darželiai teikia ramybės ir sveiko poilsio. Toks susitvarkymas tikrai yra sveikintinas.

Iškilmių progai buvo išleista maža brožiūra, parodanti šio pramonininko kilimą ir primenanti šią svarbią dieną. Tai bus istorinis dokumentas fabriko ir jo darbininkų ateičiai. Be to, p. Vl. Urbietis su Ponia yra šio laikraščio Garbės Leidėjai. Linkėtina p. Urbiečiui sėkmės tokios didelės įmonės vadovavime. **Krp.**

"UOŠVĖ Į NAMUS, TYLOS NEBEBUS"

Rugpiūčio 15 d. vaidintojų grupė Susivienijimo saléje, Lanus, suvaidino vieno veiksmo linksmą komediją "Uošvė į namus, tylos nebebus", kurią režisavo p. B. Kerbelienė. Ši komedija prieš pora metų buvo taip pat vaidinta ir Lietuvių Saléje, Avellanedoje. Vaidino B. Kerbelienė, O. Stanaitienė, M. Derenčiūtė, St. Stanaitis ir A. Matukas. Vaidintojai gerai pasirodė, ir publika vaidinimu buvo patenkinta. Beto, dar buvo padeklamuoti keli eilėraščiai. — **Kor.**

* **P. Rukšys** su žmona iš Rosario buvo atvykęs į Buenos Aires ir aplankė savo draugus ir artimuosius.

PRANEŠIMAI

A. L. B. Avellanedos Apylinkės Valdyba kviečia visuotinį narių susirinkimą š. m. rugpiūčio 30 d. 17 val. "Laiko" skaityklos patalpose, Mendoza 2280, Avellaneda.

Valdyba.

A. L. B. Avellanedos Apylinkės narians pranešama, kad nario mokestis priimamas kiekvieną sekmadienį tuoj po pamaldų "Laiko" skaityklos patalpose. Visi kviečiami atsilyginti.

Valdyba

PADĖKA

"Lietuvos Aidų" radio valandėlės vardu norime lietuvišku nuoširdumu padėkoti visiems prisidėjusiems prie suruošto vakarėlio Lietuvių Saléje, kad padėjus finansiškai "Lietuvos Aidams" ir kad jie tuo būdu būtų įgalinti ir toliau skambėti aidų aidužiais.

Todėl ačiū labai Villa Lugano Lietuvių Centrui ir jo Valdybai, kad davė progos dar kartą pamatyti jų vaidintojus mėgėjus O. Matusevičienę, E. Petraitienę, B. Rukšėnaitę, A. Antanaitį, J. Rimkevičių, V. Misiūną, A. Rupléną, E. Liveikį, daug pasidarbavusiam režisoriui ir autoriui K. Runimui. Taip pat pp. P. Sakalauskui, T. Mikalauskui, B. Gokui, A. Pigagai pasidarbavusiems prie tvarkos palaikymo. Visiems nuopelnas už Lietuvą ir lietuvybę!

"Lietuvos Aidų" Vadovybė.

* **Avellanedos Apylinkės suorganizuotas ŠACHMATŲ TURNYRAS** baigiamas š. m. rugsėjo mėn. 6 d. 17 val. Iki šio laiko prašomi visi dalyviai užbaigti partijas. Pirmųjų trijų vietų laimėtojams dovanos bus įteikiamos turnyro baigimo dieną.

* **Kun. Jonas Giedrys**, jėzuitas, rugpiūčio 21 d. iš Montevideo atvyko į Buenos Aires. Svečias apsistojo pas TT. Marijonus Avellanedoje ir pabus apie savaitę laiko. Tuo laiku jis nori "Laiko" spaustuvėje atspausdinti iliustruotą knygelę apie Lietuvą ispanų kalba. Ji bus naudinga lietuviškai propagandai svetimųjų tarpe.

* **Alė Miščenkienė**, kuri su savo vyru Islas del Ibicuy turi gražų ūkį ir namus, buvo atvykusi į Buenos Aires. Ji aplankė "Laiko" naująją spaustuvę ir kitas lietuvių kultūrines įstaigas.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL — Franqueo Pagado Concesión Nº 4289 — Tarifa Reducida Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416381

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams $ 30.—, pusm. $ 17.—, vienas nr. $ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

28 DE AGOSTO 1953 — VI METAI — Nr. 97

* **Tylinčios Bažnyčios**, tai yra persekiojamų už geležinės uždangos katalikų pagerbimas ir maldos už juos rugpiūčio 22 d. buvo San Salvador kolegijoje, Bs. Aires. Į šventę buvo pakviesti ir lietuvių parapijos bei organacijų atstovai.

* **Jonas Baltrušaitis** iš Embalce de Calamuchita, Kordobos provincijos, buvo atvykęs į Buenos Aires. Jis aplanké čia savo pažįstamus, dalyvavo šventėse pas p. K. Develikį ir p. Vl. Urbietį.

* **Pijus Bukauskas** iš Villa del Dique, Kordobos, buvo atvykęs savo prekybiniais reikalais į Buenos Aires. Šiomis dienomis išvyko atgal į savo namus.

* **Jonas Ambrutis**, turįs namų įrengimo reikmenų fabriką Buenos Airese, praplėté gyvenamą namą ir patį fabriką.

* **Juozas Gedzevičius** tarnauja kariuomenėje, jūrininkų dalyje. Ten turės išbūti apie du metus.

* **Juozas Limba** su savo broliu Kazimieru gražiame Floridos miestelyje turi geležies apdirbimo įmonę. Jie yra nuoširdūs lietuviai patriotai, o jų motina p. Ona Limbienė prieš pirmąjį karą buvo vargo mokyklos mokytoja.

* **Stasys Žvirblis**, prieš keletą metų iš tremties atvykęs į Argentiną, rugpiūčio 22 d. léktuvu išskrido į Kanadą.

* **Antanas Žukauskas** prie savo didelio namo dar pristato pora kambarių, padarydamas jį patogesnį ir gražesnį.

* **Jaroslavas ir Julė Romančikai**, pasinaudodami savo atostogomis, viešėjo pora savaičių Kordoboje. Dabar jau sugrįžo prie savo darbų.

* **Prof. O. Ilzins**, žymus latvių smuikininkas, davė rugpiūčio 18 d. puikų smuiko koncertą. Dviejų valandų koncerte gausi publika gėrėjosi Paganini, Lalo ir kt. didžiųjų kompozitorių kūriniais. Koncerte dalyvavo ir būrelis lietuvių.

ŠEIMOSE

Mildos Čekauskaitės ir Augustino Varškio sužieduotuvės įvyko rugpiūčio 15 d. Ta proga p. p. Čekauskų namuose, Julian Alvarez 1974, Buenos Aires, buvo jauki sužieduotuvių vakarienė, kurioje dalyvavo iš abiejų pusių draugų ir artimųjų būrelis.

* **Vincas Ratkus**, "Laiko" uolus rėmėjas, rugpiūčio 12 d. atšventė savo 50-ties metų amžiaus sukaktį. Ta proga jį pasveikino lietuvių parapijos atstovai ir kiti artimieji.

* **Ona Lužienė** turėjo operaciją. Operacija pavyko gerai ir jau ligonė sveiksta savo namuose.

* **Emilija Rickevičienė** buvo stipriai susirgusi, bet, gydytojų stropiai prižiūrima, baigia sveikti savo namuose. Jos vyras Viktoras Rickevičius yra žinomas Floridoj, kaip įvairių rūšių dulkių valytuvų gamintojas.

* **Antanas Matulionis** (sūnus) po operacijos turėjo ilgokai paguléti sanatorijoje "Avellaneda". Dabar ligonis jau baigia sveikti.

* **Paulius Daraténas**, kuris buvo susirgęs, jau pasveiko ir po ligos grįžo vėl į savo tarnybą.

BERISSO

PLEČIA PATALPAS

Mindaugiečiai pradėjo remontuoti savo namus, plėsdami šeimyniškiems suėjimams patalpas. Draugijos nariai kiekvieną dieną darbuojasi, aukodami laiką ir remdami tą darbą aukomis bei paskolomis. Namo taisymui jau aukojo šie asmenys: A. Markevičius $ 300, St. Oksas $ 200, E. Virbickas $ 150. Po $ 100: V. Augulis, B. Skaržauskas, F. Griška, M. Tamoliūnas. Po $ 50: A. Mažutienė, J. Petronis, J. Martinkus, V. Stundžia, S. Glemža, T. Slapkys, J. Ambražiūnas, A. Mikaliūnas, J. Stočkūnas ir K. Janionis. S. Mikelaitienė aukojo $ 40. Po $ 30: A. Stulpinas ir J. Intas. Po $ 20: J. Gabriūnas, J. Grizas, V. Radzevičienė, P. Vaškas ir A. Aurila. A. Samauskas $ 10. Benuošimčių paskolino: po $ 500: J. Martinkus, K. Pilka, J. Guntulis, F. Griška, B. Skaržauskas. Po $ 300: O. Žemaitienė ir J. Talmontas. Po $ 200: J. Grizas, J. Intas, P. Vaškas. K. Marcinkevičius paskolino $ 150, o J. Ambražiūnas $ 50. Per dvi savaites suaukojo ir paskolino 5660 pesų. Taip pat visi kaip skruzdės sutartinai prisideda darbu. — **S. D.**

GIMTADIENIO VAIŠĖS

"Mindaugo" Dr-jos choristė **Nelida Marcinkevičiūtė** rugpiūčio 16 d. atšventė savo gimimo dieną. Ta proga jos tėvelių namuose buvo suruoštos giminėms ir draugėms gražios vaišės. Nelida sulauké gražių dovanų ir daug sveikinimų.

APLANKĖ SAVUOSIUS

Žinomas Berisso valdiškų žibalo tankų statybininkas p. **Kostas Mikelaitis**, kuris jau antrį metai darbuojasi Neuquen teritorijoje, apie 1500 km nuo Berisso, rugpiūčio 15 d. léktuvu buvo atskridęs aplankyti savo šeimos ir pažįstamų. Praleidęs kelias dienas su savaisiais, vėl išvyksta atgal į darbą. Su juo kartu dirba ir jo vyresnysis sūnus Rikardas, žinomas meno darbuotojas.

PADĖKA

Reiškiame viešą lietuvišką padėką p. V. Cibavičiui ir jo kvarteto bei seksteto dainininkams už išpildymą 12 lietuviškų dainų, p. V. Namikui ir jo vadovaujamai Tautinių Šokių Grupei už 8 tautinių šokių pašokimą, "Nemuno" Dr-jos Valdybai už salę ir mandagų patarnavimą, visiems tvarkdariams už pavyzdingai pravestą tvarką ir visiems už malonų atsilankymą į suruoštą koncertą.

"Mindaugo" Dr-jos Valdyba

PRANEŠIMAS

Kas turi pasiskolinęs iš "Mindaugo" Dr-jos knygyno lietuviškų ar argentiniškų knygų, prašomi laikinai grąžinti, nes tai reikalinga knygyno pertvarkymui, kurį atlieka p. Antanas Jučys. Kas gali, prašomi paaukoti lietuvių ar argentinų kalboje knygų "Mindaugo" Dr-jos knygynui.

M. Tamoliūnas,
"Mindaugo" Dr-jos pirmininkas.

1953 m. rugsėjo 19 d. 20 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda,

Liet. Taut. Ansamblis DAINA stato

Kazio Binkio 5 veiksmų veikalą

ATŽALYNAS

Visi kviečiami dalyvauti!